

Internetbijlagen Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014
(www.rijksbegroting.nl)

Bijlage 1	Uitgaven en niet-belastingontvangsten	Blz. 2
Bijlage 2	EMU-saldo en EMU-schuld	8
Bijlage 3	Belastinguitgaven	10
Bijlage 4	Verticale Toelichting	12

Internetbijlage 1: Uitgaven en niet-belastingontvangsten

Tabel 1.1 Uitgaven begrotingen (in miljoenen euro)

		MN 2014	FJR 2014	Vershil ¹
1	De Koning	40	40	0
2A	Staten-Generaal	138	132	- 6
2B	Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten	116	116	0
3	Algemene Zaken	61	60	- 1
4	Koninkrijksrelaties	257	435	178
5	Buitenlandse Zaken	9.069	10.513	1.444
6	Veiligheid en Justitie	11.808	12.625	817
7	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	631	981	349
8	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	34.799	35.995	1.196
9A	Nationale Schuld (Transactiebasis)	16.559	15.088	- 1.471
9B	Financiën	9.262	10.566	1.304
10	Defensie	7.602	7.788	186
12	Infrastructuur en Milieu	10.254	9.900	- 354
13	Economische Zaken	5.032	4.936	- 97
15	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	33.756	32.626	- 1.130
16	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	14.817	16.066	1.249
17	Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	2.796	2.813	17
18	Wonen en Rijksdienst	3.371	3.687	316
50	Gemeentefonds	18.381	18.741	360
51	Provinciefonds	1.172	1.296	124
55	Infrastructuurfonds	6.595	6.108	- 486
58	Diergezondheidsfonds	11	14	3
60	Accres Gemeentefonds	0	0	0
61	Accres Provinciefonds	0	0	0
64	BES-fonds	33	39	6
65	Deltafonds	1.231	1.267	37
AP	Aanvullende Posten	1.713	0	- 1.713
90	Consolidatie	- 7.452	- 6.910	542
HgIS	Internationale Samenwerking ²	(4.517)	(4.635)	(118)
Totaal		182.049	184.920	2.871

¹ Door afronding wijkt de som der delen af van het totaal.

² In deze tabel zijn de uitgaven voor Internationale Samenwerking toegerekend aan de begrotingen waarop deze worden verantwoord. De totale uitgaven voor Internationale Samenwerking zijn tussen haakjes vermeld en lopen niet mee in de totaaltelling.

Tabel 1.2 Niet-belastingontvangsten begrotingen (in miljoenen euro)

	MN 2014	FJR 2014	Vershil
1 De Koning	0	0	0
2A Staten-Generaal	5	5	- 1
2B Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten	6	7	1
3 Algemene Zaken	7	6	0
4 Koninkrijksrelaties	32	46	13
5 Buitenlandse Zaken	764	744	- 20
6 Veiligheid en Justitie	1.353	1.444	91
7 Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	384	550	166
8 Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	1.232	1.255	22
9A Nationale Schuld (Transactiebasis)	3.337	3.709	373
9B Financiën	6.067	10.759	4.693
10 Defensie	327	291	- 36
12 Infrastructuur en Milieu	261	215	- 46
13 Economische Zaken	12.734	11.486	- 1.248
15 Sociale Zaken en Werkgelegenheid	1.766	1.920	153
16 Volksgezondheid, Welzijn en Sport	73	1.038	965
17 Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	96	132	36
18 Wonen en Rijksdienst	588	654	66
50 Gemeentefonds	0	0	0
55 Infrastructuurfonds	6.595	6.145	- 450
58 Diergezondheidsfonds	11	24	13
65 Deltafonds	1.231	1.227	- 3
AP Aanvullende Posten	0	0	0
90 Consolidatie	- 7.452	- 6.910	542
HgIS Internationale Samenwerking ¹	(144)	(219)	(74)
Totaal	29.416	34.745	5.329

¹ In deze tabel zijn de niet-belastingontvangsten voor Internationale Samenwerking toegerekend aan de begrotingen waarop deze worden verantwoord. De totale niet-belastingontvangsten voor Internationale Samenwerking zijn tussen haakjes vermeld en lopen niet mee in de totaalstelling.

In het Nederlandse begrotingsbeleid worden bij de start van een kabinetsperiode de uitgaven en niet-belastingontvangsten ingekaderd onder het uitgavenkader. Het uitgavenkader geldt als uitgavenplafond en geeft daarmee de hoogte aan van de maximale jaarlijkse netto uitgaven gedurende de kabinetsperiode. Het uitgavenkader is verdeeld in drie de elkaders: het kader Rijksbegroting in enge zin (Rbg-eng), het kader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt (SZA) en het Budgettair Kader Zorg (BKZ). Tabel 1.3 maakt de aansluiting tussen de begrotingsgefinancierde uitgaven (tabel 1.1) en niet-belastingontvangsten enerzijds (tabel 1.2) en de verdeling hiervan over de de elkaders anderzijds. De tabellen 1.4 tot en met 1.6 geven de opbouw van de uitgaven onder de drie de elkaders weer en laten ook het verschil zien tussen de uitgavenraming bij Miljoenennota 2014 en de realisatie bij het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014. Tabel 1.11 geeft een overzicht van de netto begrotingsgefinancierde uitgaven die niet vallen onder het uitgavenkader.

Tabel 1.3 Aansluiting netto uitgaven en uitgavenkaders (in miljoenen euro)

	MN 2014	FJR 2014	Vershil
Uitgaven begrotingen (zie tabel 1.1)	182.049	184.920	2.871
Niet-belastingontvangsten begrotingen (zie tabel 1.2)	29.416	34.745	5.329
Netto begrotingsgefinancierde uitgaven	152.634	150.176	- 2.458
waarvan Rijksbegroting in enge zin (zie tabel 1.4)	105.545	106.517	972
waarvan Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt (zie tabel 1.5)	21.329	20.060	- 1.268
waarvan Budgettair Kader Zorg (zie tabel 1.6)	2.222	2.291	70
waarvan Niet relevant voor het uitgavenkader (zie tabel 1.11)	23.539	21.308	- 2.231

Tabel 1.4 Netto uitgaven kader Rijksbegroting in enge zin (in miljoenen euro)

		MN 2014	FJR 2014	Vershil
1	De Koning	40	40	0
2A	Staten-Generaal	133	128	- 5
2B	Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten	110	110	- 1
3	Algemene Zaken	54	53	- 1
4	Koninkrijksrelaties	86	72	- 14
5	Buitenlandse Zaken	8.305	9.769	1.464
6	Veiligheid en Justitie	10.455	11.181	726
7	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	488	656	168
8	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	32.113	33.001	888
9A	Nationale Schuld (Transactiebasis)	26	17	- 9
9B	Financiën	2.067	1.591	- 476
10	Defensie	7.171	7.412	241
12	Infrastructuur en Milieu	10.237	9.856	- 381
13	Economische Zaken	4.719	4.480	- 240
15	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	800	412	- 389
16	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	3.854	3.700	- 154
17	Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	2.727	2.709	- 18
18	Wonen en Rijksdienst	2.782	3.033	251
50	Gemeentefonds	16.767	16.961	195
51	Provinciefonds	1.172	1.296	124
55	Infrastructuurfonds	0	- 36	- 36
58	Diergezondheidsfonds	0	0	0
60	Accres Gemeentefonds	0	0	0
61	Accres Provinciefonds	0	0	0
64	BES-fonds	33	39	6
65	Deltafonds	0	40	40
AP	Aanvullende Posten	1.407	0	- 1.407
HgIS	Internationale Samenwerking ¹	(4.373)	(4.417)	(44)
Totaal netto uitgaven Rijksbegroting in enge zin		105.545	106.517	972

¹ In deze tabel zijn de netto uitgaven voor Internationale Samenwerking toegerekend aan de begrotingen waarop deze worden verantwoord. De totale netto uitgaven voor Internationale Samenwerking zijn tussen haakjes vermeld en lopen niet mee in de totaalstelling.

Tabel 1.5 Netto uitgaven kader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt (in miljoenen euro)

		MN 2014	FJR 2014	Vershil
15	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	21.158	19.994	- 1.164
AP	Aanvullende Posten	170	66	- 104
	Netto begrotingsgefinancierde uitgaven	21.329	20.060	- 1.268
40	Sociale Verzekeringen	56.513	54.905	- 1.608
	Netto premie-uitgaven	56.513	54.905	- 1.608
	Netto uitgaven kader SZA	77.842	74.965	- 2.876

Tabel 1.6 Netto uitgaven Budgettair Kader Zorg (in miljoenen euro)

		MN 2014	FJR 2014	Vershil
16	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	551	578	26
50	Gemeentefonds (WMO)	1.615	1.714	99
AP	Aanvullende Posten	56	0	- 56
	Netto begrotingsgefinancierde uitgaven	2.222	2.291	70
41	Premiegefinancierde uitgaven zorg	65.605	62.800	- 2.804
	Netto premie-uitgaven	65.605	62.800	- 2.804
	Netto uitgaven kader BKZ	67.826	65.092	- 2.735

De tabellen 1.7 tot en met 1.10 tonen per budgetdisciplinesector het verschil in uitgaventoetsing tussen het vaststellen van het uitgavenkader ten tijde van de begrotingsafspraken 2014 en de realisatie van het

Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014. De tabellen tonen eerst de bepaling van de reële uitgavenkaders. De reële uitgavenkaders worden bepaald door de ramingen ten tijde van de begrotingsafspraken te defleren met de prijsontwikkeling van de Nationale Bestedingen (NB-deflator). Vervolgens wordt weergegeven hoe de uitgaven zich verhouden tot het uitgavenkader in lopende prijzen. Het uitgavenkader in lopende prijzen wordt bepaald door het reële uitgavenkader te corrigeren voor de deflator. Daarnaast wordt gecorrigeerd voor overboekingen tussen het kader Rijksbegroting in enge zin enerzijds, en de sector Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt en de sector Zorg anderzijds. Ook wordt gecorrigeerd voor statistische factoren.

Tabel 1.7 Uitgaventoetsing Rijksbegroting in enge zin (in miljoenen euro; min is onderschrijding)

	Begrotingsaf- spraken 2014	FJR 2014	Vershil
1. Raming uitgaven bij Begrotingsafspraken 2014	105.013	105.013	0
2. NB-deflator ten tijde van MLT 2013–2017 / Begrotingsafspraken 2014	1,0350	1,0350	0
3. Reëel kader	101.465	101.465	0
4. NB-deflator	1,0350	1,0297	- 0,01
5. Overboekingen	0	53	53
6. Statistisch	0	1.760	1.760
7. Uitgavenkader RBG-eng in lopende prijzen	105.013	106.291	1.278
8. Actuele ramingen uitgaven	105.013	106.517	1.503
9. Over/onderschrijding kader RBG-eng (9=8-7)	0	226	226

Tabel 1.8 Uitgaventoetsing Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt (in miljoenen euro; min is onderschrijding)

	Begrotingsaf- spraken 2014	FJR 2014	Vershil
1. Raming uitgaven bij Begrotingsafspraken 2014	77.880	77.880	0
2. NB-deflator ten tijde van MLT 2013–2017 / Begrotingsafspraken 2014	1,0350	1,0350	0
3. Reëel kader	75.249	75.249	0
4. NB-deflator	1,0350	1,0297	- 0,01
5. Overboekingen	0	0	0
6. Statistisch	0	1.681-	- 1.681
7. Uitgavenkader SZA in lopende prijzen	77.880	75.803	- 2.077
8. Actuele ramingen uitgaven	77.880	74.965	- 2.915
waarvan begrotingsgefinancierd	21.357	20.060	- 1.297
waarvan premiegefinancierd	56.523	54.905	- 1.618
9. Over/onderschrijding kader SZA (9=8-7)	0	- 838	- 838

Tabel 1.9 Uitgaventoetsing Budgettair Kader Zorg (in miljoenen euro; min is onderschrijding)

	Begrotingsaf- spraken 2014	FJR 2014	Vershil
1. Raming uitgaven bij Begrotingsafspraken 2014	67.826	67.826	0
2. NB-deflator ten tijde van MLT 2013–2017 / Begrotingsafspraken 2014	1,0350	1,0350	0
3. Reëel kader	65.534	65.534	0
4. NB-deflator	1,0350	1,0297	- 0,01
5. Overboekingen	0	- 53	- 53
6. Statistisch	0	- 346	- 346
7. BKZ in lopende prijzen	67.826	67.081	- 745
8. Actuele ramingen uitgaven	67.826	65.092	- 2.735
waarvan begrotingsgefinancierd	2.222	2.291	70
waarvan premiegefinancierd	65.605	62.800	- 2.804
9. Over/onderschrijding BKZ (9=8-7)	0	- 1.990	- 1.990

Tabel 1.10 Uitgaventoetsing totaal kader (in miljoenen euro; min is onderschrijding)

	Begrotingsaf- spraken 2014	FJR 2014	Vershil
1. Reëel kader	242.247	242.247	0
2. NB-deflator	1,0350	1,0297	- 0,01
3. Overboekingen	0	0	0
4. Statistisch	0	- 266	- 266
5. Totaal kaders in lopende prijzen	250.720	249.176	- 1.544
6. Actuele ramingen uitgaven	250.720	246.574	- 4.146
7. Over/onderschrijding totaal uitgavenkader (7=6-5)	0	- 2.602	- 2.602

Tabel 1.11 Uitgaven en niet-belastingontvangen niet relevant voor enig kader (in miljoenen euro)

	MN 2014	FJR 2014	Vershil
Rentelasten	9.179	8.769	- 410
Rente swaps	0	- 294	- 294
Rente schatkistbankieren	- 318	- 327	- 9
Rente sociale fondsen	- 82	- 17	65
Rijksbijdrage aan de sociale fondsen	17.373	18.006	633
Zorgtoeslag	4.069	4.052	- 17
BTW-compensatiefonds	2.816	2.954	137
Studieleningen	1.531	1.738	207
Gasbaten (kasbasis, exclusief VPB)	- 11.850	- 10.505	1.345
ETS veilingopbrengsten	- 200	- 134	66
SDE+	- 200	- 174	26
Kasbeheer (exclusief schatkistbankieren decentrale overheden)	4.458	3.609	- 849
Schatkistbankieren decentrale overheden	0	- 333	- 333
Netto-verkoop staatsbezit	- 1.132	- 3.590	- 2.459
Netto-opbrengsten interventies financiële sector	- 523	- 607	- 83
Crisisgerelateerde en vermogenswinst DNB	- 989	- 873	116
ESM	915	915	0
Diverse leningen	- 267	- 253	15
Landbouwheffingen	- 253	- 222	31
Werkgeversbijdrage kinderopvang	- 1.072	- 1.053	18
Overig	83	- 353	- 436
Totaal netto niet-relevante uitgaven	23.539	21.308	- 2.231

Tabel 1.12 Kas-transverschillen en financiële transacties (in miljoenen euro; plus is EMU-saldoverbeterend)

	MN 2014	FJR 2014	Verschil
Ktv aardgas	- 650	- 1.494	- 844
Kasbeheer	- 2.678	- 2.912	- 234
Verkoop staatsbezit	- 1.132	- 2.160	- 1.029
Studieleningen	- 444	- 469	- 25
Ktv's en financiële transacties niet-belastingontvangsten	- 4.904	- 7.035	- 2.131
Overige ktv's	- 870	2.725	3.595
Kasbeheer	7.137	6.188	- 948
Aankoop staatsbezit	0	- 1.430	- 1.430
Europees Stabilisatie Mechanisme (ESM)	915	915	0
EU afdrachten	0	461	461
OV-jaarkaart	0	325	325
Diverse leningen	- 267	- 253	15
Studieleningen	1.977	2.208	231
Overig	- 4	- 390	- 386
Ktv's en financiële transacties uitgaven	8.887	10.749	1.863
Ktv's en financiële transacties netto uitgaven	3.983	3.714	- 269
Ktv belastingen	155	732	578
Totaal ktv's en financiële transacties	4.138	4.446	309

De aardgasbaten worden met name beïnvloed door de productie van aardgas, de hoogte van de olieprijs en de euro/dollarkoers. De olieprijs is van belang, omdat de prijs van aardgas is gerelateerd aan de prijs van olie in dollars. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aardgasbaten. De tabel laat zien dat de aardgasbaten niet alleen op kasbasis, maar ook op transactiebasis worden geregistreerd. Dit wordt gedaan omdat het EMU-saldo – volgens Europese systematiek – wordt berekend op transactiebasis, terwijl de Rijksbegroting in enge zin op kasbasis wordt opgesteld¹. Conform het trendmatig begrotingsbeleid hebben mee- of tegenvallende gasbaten geen effect op het uitgaven- of lastenkader, maar leiden ertoe dat het EMU-saldo verbetert dan wel verslechtert.

Tabel 1.13 Aardgasbaten (in miljoenen euro)

	MN 2014	FJR 2014	Verschil
Olieprijs (in dollars)	103	99	- 4
Euro/dollarkoers (in dollars)	1,32	1,33	0,01
Productie (x miljard kubieke meter)	71	67	- 4
Niet-belastingontvangsten	11.850	10.505	- 1.345
Vennootschapsbelasting	1.550	1.400	- 150
Totaal kas	13.400	11.905	- 1.495
Niet-belastingontvangsten	650	1.494	844
Vennootschapsbelasting	0	150	150
Totaal kas-transverschil (ktv)	650	1.644	994
Niet-belastingontvangsten	11.200	9.011	- 2.189
Vennootschapsbelasting	1.550	1.250	- 300
Totaal trans	12.750	10.261	- 2.489

¹ In een begroting op kasbasis worden transacties geboekt in de periode waarin de betaling plaatsvindt, in een begroting op transactiebasis worden transacties geboekt in de periode waarin de rechten en verplichtingen zijn ontstaan.

Internetbijlage 2: EMU-saldo en EMU-schuld

Tabel 2.1 Opbouw EMU-schuld collectieve sector (in miljoenen euro)

	MN 2014	FJR 2014
EMU-schuld primo	451.024	441.039
EMU-saldo collectieve sector (min is overschot)	19.942	15.035
Correctie EMU-saldo sociale fondsen ¹	- 6.179	- 5.826
KTV's en financiële transacties	4.138	4.446
ING back-up faciliteit	- 1.349	- 2.722
EFSF	646	583
Derdenrekening en overig ²	0	- 1.549
EMU-schuld ultimo	466.290	451.006
EMU-schuldquote	76,1%	68,8%

¹ Het EMU-saldo van de collectieve sector wordt gecorrigeerd voor het saldo van de sociale fondsen omdat het EMU-saldo van de sociale fondsen ook onderdeel uitmaakt van de post kas-transverschillen en financiële transacties (kasbeheer).

² Dit is een post die bestaat uit mutaties die alleen relevant zijn voor de EMU-schuld en dus niet voor het EMU-saldo.

Tabel 2.2 Opbouw EMU-schuldquote (in procenten bbp)

	MN 2014	FJR 2014
EMU-schuld 1 januari 2014	75,0%	67,3%
Noemereffect	- 1,4%	- 0,8%
EMU-saldo collectieve sector (min is overschot)	3,3%	2,3%
Financiële en Europese interventies	- 0,6%	- 0,9%
Ktv's en overige financiële transacties	- 0,2%	0,9%
EMU-schuld ultimo 2014	76,1%	68,8%

Tabel 2.3 Opbouw EMU-schuld (in miljoenen euro)

	FJR 2014
Rijk	372.458
Overige centrale overheid	3.742
Lokale overheid	47.753
Sociale fondsen	27.053
EMU-schuld	451.006

Tabel 2.4 Historisch overzicht EMU-saldo collectieve sector (in miljarden euro)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EMU-saldo														
centrale overheid	-1,2	-5,8	-13,7	-8,6	0,5	4,5	3,1	2,7	-19,7	-23,4	-17,0	-18,8	-4,9	-7,1
EMU-saldo sociale fondsen	0,3	-2,0	0,2	0,8	-0,6	-1,9	0,2	3,0	-8,8	-1,8	-6,6	-3,6	-7,8	-5,8
EMU-saldo lokale overheden	-0,9	-2,5	-1,9	-1,4	-1,4	-1,6	-2,2	-4,4	-5,2	-6,7	-4,2	-3,0	-1,9	-2,1
EMU-saldo collectieve sector	-1,7	-10,4	-15,4	-9,1	-1,5	1,1	1,1	1,2	-33,7	-31,9	-27,8	-25,3	-14,6	-15,0
EMU-saldo collectieve sector (in % bbp)	-0,4%	-2,1%	-3,0%	-1,8%	-0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	-5,5%	-5,0%	-4,3%	-4,0%	-2,3%	-2,3%

Bron: CBS

Tabel internetbijlage 2.5 Historisch overzicht EMU-schuld collectieve sector (in miljarden euro)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EMU-schuld collectieve sector	232,3	238,4	249,9	260,0	267,1	257,6	259,9	348,1	348,9	372,6	393,9	426,1	441,0	451,0
EMU-schuld collectieve sector (in % bbp)	48,8%	48,3%	49,4%	50,0%	49,4%	44,9%	42,7%	54,8%	56,5%	59,0%	61,3%	66,5%	68,6%	68,8%

Bron: CBS

Internetbijlage 3: Belastinguitgaven

De informatieverstrekking van belastinguitgaven is met ingang van het begrotingsjaar 2002 geïntegreerd in de VBTB-verantwoordings-systematiek. Dit houdt in dat de budgettaire en meer algemene informatie over de belastinguitgaven wordt opgenomen in de Miljoenennota en het Financieel Jaarverslag van het Rijk. Meer specifieke informatie over belastinguitgaven wordt opgenomen in de begrotingen en jaarverslagen van de verscheidene vakdepartementen. Van een aantal belastinguitgaven zijn op dit moment voorlopige realisatiegegevens beschikbaar over 2014, namelijk van de afdrachtverminderingen in de loonbelasting en van de investeringsfaciliteiten in de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting, waarvoor een aanmeldingsverplichting geldt.

Deze voorlopige realisaties worden vermeld in het Financieel Jaarverslag 2014. Definitieve realisaties worden opgenomen in de Miljoenennota 2016. Voor de overige belastinguitgaven zal in de Miljoenennota 2016 een aangepaste raming 2014 worden opgenomen op basis van de meest recente gegevens op dat moment.

De investeringsregelingen en de afdrachtvermindering spur- en ontwikkelingswerk zijn gebudgetteerde belastinguitgaven met een systematiek van meerjarige budgetegalisatie.

3.1 Afdrachtverminderingen in de loonbelasting

Tabel 3.1 laat de voorlopige realisaties van de afdrachtverminderingen 2014 zien. De realisaties zijn gebaseerd op geaggregeerde informatie vanuit loonaangiften.

Tabel 3.1 Voorlopige realisaties afdrachtverminderingen over 2014 (stand februari 2015 in € miljoen)

Afdrachtvermindering	Raming 2014 (MN 2015)	Voorlopige realisatie 2014
Zeevaart	111	112
Spur- en ontwikkelingswerk	756	765

Het totale beschikbare budget voor de afdrachtvermindering spur- en ontwikkelingswerk voor het jaar 2014 bedraagt € 756 miljoen, zoals ook opgenomen in bijlage 5 van de Miljoenennota 2015. De overschrijding is het gevolg van een stijging van het aantal S&O uren door bedrijven. De overschrijding moet conform de geldende systematiek gedekt worden in 2016.

3.2 Investeringsfaciliteiten

Tabel 3.2 bevat voorlopige realisatiegegevens over het jaar 2014 voor de investeringsfaciliteiten waarvoor een aanmeldingsverplichting geldt.

Tabel 3.2 Gegevens investeringsfaciliteiten over 2014, (stand maart 2015 in € miljoen)

Regeling	Budget 2014 (MN 2015)	Voorlopige realisatie 2014
Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL)	30	23
Energie-investeringsaftrek (EIA)	111	145
Milieu-investeringsaftrek (MIA)	101	54

Op basis van de VAMIL mag willekeurig worden afgeschreven op aangewezen milieu-investeringen. Deze regeling leidt in principe, evenals de andere regelingen voor vervroegde afschrijving, voor de belastingplichtige tot een liquiditeits- en rentevoordeel. Het budgettaire beslag wordt berekend met de netto-contante waarde-methode gebaseerd op het gemelde investeringsbedrag.

Het budgettaire beslag van de EIA en MIA wordt gebaseerd op gemelde investeringbedragen, in principe volgens de volgende formule: derving = (investeringsbedrag $\pm$ correctiepercentage) * aftrekpercentage facilititeit * gemiddeld belastingtarief.

De waarschijnlijke oorzaak voor de forse overschrijding van de EIA in 2014 is het aantrekken van de investeringen in energiezuinige en milieuvriendelijke technieken. Specificaties daaromtrent worden gepubliceerd in het jaarverslag EIA 2014. Deze overschrijding dient gedekt te worden uit vroegere onderuitputtingen, zodanig dat er meerjarig gemiddeld op budget wordt uitgekomen.

Internetbijlage 4: Verticale Toelichting

De verticale toelichting bevat een overzicht voor alle begrotingen van budgettaire veranderingen die zich hebben voorgedaan sinds Miljoenennota 2014. Er wordt per begroting een cijfermatig overzicht gepresenteerd, gevolgd door een toelichting op de voornaamste veranderingen. Voor een meer gedetailleerde toelichting op de veranderingen wordt verwezen naar de afzonderlijke slotwetten.

Leeswijzer

De mutaties zijn gesplitst in drie categorieën:

- 1) Mee- en tegenvallers;
- 2) Beleidsmatige mutaties;
- 3) Technische mutaties.

De laatste categorie omvat alle overboekingen, desalderingen, statistische correcties en mutaties die niet onder een ijklijn vallen. Mutaties worden toegelicht indien ze een bepaalde ondergrens overschrijden. De ondergrens is afhankelijk van de omvang van de begroting en verschilt voor de verschillende categorieën mutaties. De post diversen bevat de mutaties die onder de ondergrens vallen en wordt in principe alleen toegelicht indien zich bijzonderheden voordoen.

De totalen per begroting worden in eerste instantie gepresenteerd exclusief de bedragen die onder de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) vallen. Door middel van een aansluitregel wordt het deel van de begroting dat onder de HGIS valt zichtbaar gemaakt. De laatste regel geeft per begroting de totaalstand inclusief HGIS aan. De mutaties die optreden binnen het HGIS-deel van de begroting worden gepresenteerd en toegelicht in de Verticale Toelichting van alle HGIS uitgaven.

De bedragen in de tabellen zijn in miljoenen euro's. Door afrondingen kan het totaal afwijken van de som der onderdelen.

Samenvattend overzicht mutaties sinds Miljoenennota 2014

Bedragen in miljoenen euro's	Mutaties uitgaven	Mutaties ontvangsten
<i>Departementale begrotingen</i>		
I De Koning	0,1	0,2
IIA Staten Generaal	- 6,0	- 0,6
IIB Hoge Colleges van Staat	0,4	0,9
III Algemene Zaken	- 1,0	- 0,1
IV Koninkrijksrelaties	178,2	13,3
V Buitenlandse Zaken	1.610,9	- 45,1
VI Veiligheid en Justitie	819,4	90,8
VII Binnenlandse Zaken	349,4	166,0
VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	1.194,7	22,4
IXA Nationale Schuld	- 1.470,5	372,8
IXB Financiën	1.330,2	4.691,1
X Defensie	- 111,8	- 43,6
XII Infrastructuur en Milieu	- 356,6	- 46,3
XIII Economische Zaken	- 91,4	- 1.252,3
XV Sociale Zaken en Werkgelegenheid	- 1.130,2	153,3
XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport	1.249,3	965,4
XVII Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	0,0	0,0
XVIII Wonen en Rijksdienst	316,3	65,6
<i>Overige</i>		
Sociale Zekerheid	- 2.773,0	103,1
Budgettair kader Zorg	- 2.638,8	51,1
Gemeentefonds	359,9	0,1
Provinciefonds	123,8	0,0
Infrastructuurfonds	- 486,4	- 462,2
Diergezondheidsfonds	21,9	21,9
Accres Gemeentefonds	0,0	0,0
Accres Provinciefonds	0,0	0,0
BES fonds	6,0	0,0
Deltafonds	36,5	- 1,4
Prijsbijstelling	- 688,6	0,0
Arbeidsvoorwaarden	- 446,0	0,0
Koppeling Uitkeringen	- 102,5	0,0
Aanvullende Post Algemeen	- 378,0	0,0
Homogene Groep Internationale Samenwerking	117,8	74,1
Consolidatie	542,1	542,1

De Koning

I DE KONING: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	40
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,0
	0,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,0
	0,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,1
	0,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	40,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	40,1

I DE KONING: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,2
	0,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,2
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,2

Staten-Generaal

IIA STATEN-GENERAAL: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	138,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 6,9
	- 6,9
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,1
	0,1
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,8
	0,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 6
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	132,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	132,1

IIA STATEN-GENERAAL: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	5,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,6
	- 0,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 0,6
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	4,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	4,5

Diversen

De budgetten op het apparaat van de Eerste en Tweede Kamer zijn niet volledig uitgeput, mede door de werkkostenregeling en door uitstel van het project digitalisering van de plenaire zaal. De kosten van de parlementaire enquête Woningcorporaties vielen lager uit dan geraamd en een deel van het budget voor de parlementaire enquête Fyra is dit jaar niet benut wegens een langere doorlooptijd. Door de nieuwe fractiekostenregeling zijn de fractiekosten hoger uitgevallen dan geraamd.

Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten

IIB OVERIGE HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINETTEN: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	115,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 4,1
	- 4,1
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	2,2
	2,2
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	2,3
	2,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,4
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	116,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	116,1

IIB OVERIGE HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINETTEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	5,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,3
	0,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,6
	0,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,9
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	6,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	6,7

Diversen (mee- en tegenvallers; uitgaven)

De meevaller is onder meer veroorzaakt doordat de Vreemdelingenkamer van de Raad van State in 2014 minder hoger beroepszaken heeft afgedaan. Hiernaast is niet ingeschreven op de Europese aanbesteding van de geplande vervanging van reguliere ICT-verzieningen binnen de Raad van State.

Diversen (beleidsmatige mutaties; uitgaven)

In 2014 heeft de Raad van State extra uitgaven gedaan voor het project Digitale Organisatie (DigiO).

Diversen (technische mutaties; uitgaven)

Onder deze post valt onder andere de verdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2014.

Algemene Zaken

III ALGEMENE ZAKEN: UITGAVEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	60,5
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 1,7
	- 1,7
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,8
	0,8
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,0
	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 1,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	59,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	59,5

III ALGEMENE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	6,5
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,4
	- 0,4
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,0
	0,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,2
	0,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 0,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	6,4
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	6,4

Koninkrijksrelaties

IV KONINKRIJKSRELATIES: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	256,8
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 4,0
	- 4,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,2
	0,2
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	3,0
Niet tot een ijklijn behorend	
Lopende inschrijving curacao en st. maarten	165,1
Lopende inschrijving st. maarten	13,9
	182,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	178,2
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	435,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	435,0

IV KONINKRIJKSRELATIES: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	32,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	6,6
	6,6
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,7
	0,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	6,0
	6,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	13,3
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	45,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	45,5

Diversen (mee- en tegenvallers; uitgaven)

Een deel van de middelen voor samenwerkingsprogramma's en schuldsanering is in 2014 niet tot besteding gekomen.

Diversen (technische mutaties; uitgaven en ontvangsten)

Eind 2012/begin 2013 heeft Nederland de laatste samenwerkingsmiddelen voor Curaçao en Sint Maarten overgemaakt. In 2014 heeft de eindafrekening met de stichting AMFO plaatsgevonden en heeft een tussenafrekening met stichting SONA plaatsgevonden. De terugontvangen middelen zijn ingezet om lopende beleidsprogramma's op Curaçao te continueren.

Lopende inschrijving Curaçao en St. Maarten

De landen Curaçao en Sint Maarten hebben op grond van de Rijkswet Financieel toezicht de mogelijkheid om, via een lopende inschrijving met Nederland, leningen voor investeringen aan te gaan. De geldleningen waarop Nederland inschrijft dienen te voldoen aan de normen en criteria van de Rijkswet, zoals een positief advies van het College Financieel Toezicht. Voor Curaçao is in 2014 een leenaanvraag van Naf 250 mln. (ca. 105 mln. euro) voor de bouw van een nieuw ziekenhuis ingewilligd. Voor Sint Maarten is in het voorjaar een drietal leenverzoeken ingediend van totaal Naf 145,4 mln. (ca. 60,5 mln. euro) (TK 2013–2014, 33 750 IV, nr. 42). Hierover is de Tweede Kamer op 16 mei jl. geïnformeerd. Op 2 juni 2014 is de inschrijving geëffectueerd. Sint Maarten heeft nogmaals een leenverzoek ingediend van Ang 30,7 mln. (ca. 13,9 mln. euro). Dit is gemeld op 17 december 2014 (TK 2014–2015, 34 000 IV, nr. 30). De niet-kaderrelevante uitgaven en uiteindelijke ontvangsten vallen onder begrotingshoofdstuk IV Koninkrijksrelaties.

Buitenlandse Zaken

V BUITENLANDSE ZAKEN: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	7.644,9
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Eu-aftochten	133,6
	133,6
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Eu-aftochten	1.477,3
	1.477,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	1.610,9
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	9.255,8
Totaal Internationale samenwerking	1.257,5
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	10.513,2

V BUITENLANDSE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	693,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Perceptiekostenvergoedingen	18,7
	18,7
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Perceptiekostenvergoedingen	- 63,9
	- 63,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 45,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	648,6
Totaal Internationale samenwerking	95,6
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	744,2

EU-aftochten

Deze mutatie betreft met name de bruto naheffing als gevolg van de bni-revisies.

Perceptiekostenvergoedingen

De per saldo daling van de ontvangsten hangt samen met de mutatie op de btw aftocht en invoerrechten aan de uitgavenkant. Nederland ontvangt een deel van de afgedragen invoerrechten terug als perceptiekostenvergoeding.

Veiligheid en Justitie

VI VEILIGHEID EN JUSTITIE: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	11.759,3
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 32,9
	<hr/>
	- 32,9
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Asielzoekers	375,0
Egalisatievordering rijkshuisvestingsstelsel	39,7
Eindejaarsmarge	75,0
Inzet loon- en prijsbijstelling	- 17,1
Kasschuif asielreserve	- 50,0
Oda toerekening eerstejaars asielopvang	88,4
Outputfinanciering dji 2013	16,2
Volumeontwikkeling rechtspraak	- 22,5
Diversen	80,3
	<hr/>
	585,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Administratiekostenvergoedingen cijb	70,2
Egalisatievordering rijkshuisvestingsstelsel	- 39,7
FRICTIEKOSTEN huisvesting (van algemeen)	159,0
Reorganisatie nationale politie (van algemeen)	30,8
Diversen	46,9
	<hr/>
	267,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	819,4
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	12.578,7
Totaal Internationale samenwerking	46,2
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	12.624,9

VI VEILIGHEID EN JUSTITIE: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	1.353,3
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Afpakken sbm	65,9
Diversen	- 7,5
	58,4
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Griffierechten	- 41,4
Outputfinanciering dji 2013	16,2
Vertraging verhoging griffierechten	- 19,0
Verzachting en vertraging griffierechten	- 19,0
Diversen	11,9
	- 51,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Administratiekostenvergoedingen cijb	70,2
Diversen	13,5
	83,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	90,8
	83,7
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	1.444,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	1.444,2
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	1.444,2

Diversen (mee- en tegenvallers)

De post diversen is een optelling van verschillende mee- en tegenvallers, waaronder de per saldo tegenvaller binnen het onderdeel Jeugd en Sanctietoepassing. Deze tegenvallers doen zich voor op de beleids-terreinen Sanctie en Preventie, Justitieel Jeugdbeleid, het CJIB en de DJI (totaal 26,6 mln.). Onderdeel van de tegenvaller van 26,6 mln. is een tekort bij DJI (11,8 mln.) als gevolg van cellen voor GHB-verslaafde justitiabelen, vervoerstromen tussen arrondissementen en tegenvallers op het gebied van ICT. Daarnaast zijn er binnen het onderdeel Jeugd en Sanctietoepassing ook een aantal meevallers (totaal 19,6 mln.). Bij slotwet hebben zich nog verschillende mutaties voorgedaan. De post diversen resulteert daardoor per saldo in een meevaller.

Asielzoekers

De instroom van asielzoekers uit ontwikkelingslanden is in 2014 opgelopen. Om aan de kosten die gepaard gaan met de hoge toestroom tegemoet te komen, heeft het kabinet in 2014 375 mln. extra beschikbaar gesteld voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers in 2014 en 2015. Dit bedrag is bij Miljoenennota 2014 aan de begroting van VenJ toegevoegd. De kosten voor de opvang van eerstejaars asielzoekers uit ontwikkelingslanden mogen worden toegerekend aan ODA (Official Development Assistance).

Egalisatievordering Rijkshuisvestingsstelsel (beleidsmatige en technische mutaties)

Het kabinet heeft besloten tot een nieuwe vormgeving van het Rijkshuisvestingsstelsel per 1-1-2016 (2011–2012 TK 31 490 nr. 75). Een van de gevolgen hiervan is dat de huidige huurcontracten voortijdig worden opgebroken. Gedurende de looptijd van het huurcontract heeft de Rijksgebouwendienst (RGD) een vordering op de balans (zogenaamde egalisatievordering). Dit werd in de loop der tijd afgelost door het departement als gebruiker van een pand. Doordat de huurcontracten voortijdig moeten worden opgebroken vanwege de overgang naar het nieuwe huisvestingsstelsel, dienen departementen deze egalisatievordering voortijdig af te lossen. Afgesproken is dat dit vanaf VJN 2014 tot en met NJN 2015 mag. Het Ministerie van VenJ heeft bij 1ste suppletoire begroting 2014 de egalisatievordering afgelost. De technische uitgavenmutatie betreft de overboeking naar het Ministerie van WenR. De aflossing van de egalisatievordering wordt gedekt door diverse meevallers zoals gemeld in de 1^e suppletoire begroting 2014.

Eindejaarsmarge

In 2013 is het budget van VenJ niet volledig tot besteding gekomen. Bij Voorjaarsnota 2014 is de eindejaarsmarge van 2013 aan de begroting van VenJ toegevoegd.

Inzet loon- en prijsbijstelling

De loon- en prijsbijstelling die eerder aan de VenJ begroting is toegevoegd, stond gedeeltelijk gereserveerd op het artikel Nominaal en Onvoorzien. Een deel van deze prijsbijstelling is in het voorjaar 2014 ingezet ter dekking van de VenJ-problematiek.

Kasschuif asielreserve

VenJ heeft eenmalig budget – via de begrotingsreserve asiel – verschoven om zodoende het budget voor ontwikkelingssamenwerking (ODA) 2014 te ontlasten.

Oda toerekening eerstejaars asielopvang

Door hogere asielinstroom in 2014 komen de uitgaven aan de eerstejaars asielopvang hoger uit. Hierdoor zijn in het voorjaar reeds meer uitgaven toegerekend aan ontwikkelingssamenwerking (ODA).

Outputfinanciering DJI 2013 (uitgaven en niet-belastingontvangsten)

In 2013 was sprake van een lagere bezetting bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) dan eerder geraamd, waardoor budget terugvloeit naar VenJ. Deze middelen zijn weer ter beschikking gesteld aan DJI om de financiële positie van DJI te versterken.

Volumeontwikkeling rechtspraak

Op basis van de uitkomsten van het prognose model justitiële ketens (PMJ) in 2014, zijn de geraamde uitgaven aan de rechtspraak bijgesteld. Met name bij civiele rechtspraak en de vreemdelingenkamers is de geraamde instroom lager dan eerder werd ingeschat.

Diversen (beleidsmatige mutaties)

Deze post is een optelling van verschillende mutaties. Zo heeft VenJ een schikking van 10 mln. getroffen met de stichting Norma n.a.v. een rechterlijke uitspraak over thuiskopievergoedingen. Daarnaast heeft VenJ additionele uitgaven gedaan in het kader van de ramp MH17 (9,1 mln. in 2014).

Administratiekostenvergoeding CJIB

De afspraken tussen VenJ en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) rondom de uitgaven en ontvangsten voor de administratiekostenvergoeding zijn meerjarig verwerkt in de begroting van VenJ. De ontvangsten uit de administratiekostenvergoeding zijn beschikbaar gesteld aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) ter dekking van de gemaakte kosten bij WAHV-zaken, boetevonnissen en OM-afdoeningen.

Friciekosten huisvesting

De uitvoering van het Masterplan DJI (TK 2012–2013, 24 587, nr. 535) heeft tot gevolg dat een aanzienlijk aantal justitiële inrichtingen wordt gesloten. Dit brengt onder andere frictiekosten ten aanzien van het vastgoed met zich mee. Voor het inpassen van de frictiekosten huisvesting Masterplan DJI is in 2013 door Financiën een kasschuif toegepast. De in 2014 benodigde middelen zijn in het voorjaar van 2014 via de Aanvullende Post bij Financiën aan de begroting van VenJ beschikbaar gesteld.

Reorganisatie nationale politie

De vorming van de Nationale Politie gaat gepaard met een personele reorganisatie, waar alle medewerkers van de voormalige 25 regionale korpsen, het KLPD en de VtSPN bij betrokken zijn. In het Regeerakkoord van het kabinet Rutte I is voor de kosten van deze reorganisatie voor de jaren 2013 tot en met 2016 in totaal een bedrag van 130 mln. gereserveerd op de Aanvullende Post bij Financiën. Van dit bedrag is voor het jaar 2013 30 mln. overgeheveld naar de begroting van VenJ ter dekking van de in 2013 verwachte uitgaven. Het restant is in het voorjaar van 2014 aan de begroting van VenJ toegevoegd.

Diversen (technische mutaties)

De post diversen is het saldo van verschillende technische mutaties. De grootste mutatie betreft de loonbijstelling tranche 2014 (21 mln.) die dit voorjaar aan de begroting van VenJ is toegevoegd.

Afpakken SBM

Eind 2014 heeft het OM een schikking getroffen met SBM Offshore. Een groot deel van het schikkingbedrag is in 2014 binnengekomen, waardoor zich een meevaller heeft voorgedaan.

Diversen (mee- en tegenvallers)

De post diversen is een optelling van verschillende mee- en tegenvallers. Bij de Raad voor de Kinderbescherming heeft zich een meevaller voorgedaan van 3 mln. door detacheringen van eigen personeel bij andere onderdelen van VenJ. Daarnaast zijn er meevallers van in totaal 7 mln. binnen het onderdeel Jeugd en Sanctietoepassing (zie ook *diversen - uitgaven*). Bij Slotwet hebben zich nog verschillende kleine mutaties voorgedaan. Hierdoor resulteert de post diversen per saldo in een tegenvaller.

Griffierechten

Op basis van de uitkomsten van het prognose model justitiële ketens (PMJ) in 2014, zijn de geraamde inkomsten uit griffierechten neerwaarts bijgesteld.

Outputfinanciering DJI 2013 (uitgaven en niet-belastingontvangsten)

In 2013 was sprake van een lagere bezetting bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) dan eerder geraamd, waardoor budget terugvloeit naar VenJ. Deze middelen zijn weer ter beschikking gesteld aan DJI om de financiële positie van DJI te versterken.

Vertraging verhoging griffierechten

Als gevolg van een vertraging van de invoering van de aanpassing van de griffierechten heeft zich in de eerste helft van 2014 een tegenvaller van 19 mln. voorgedaan.

Verzachting en vertraging griffierechten

De verhoging van de tarieven in het wetsvoorstel aanpassing griffierechten zal worden gematigd. Daarnaast is er sprake van een tegenvaller van 19 mln. voor de tweede helft van 2014 en 19 mln. in 2015, als gevolg van verdere vertraging van invoering van het wetsvoorstel. Dit besparingsverlies is binnen de begroting van VenJ van dekking voorzien.

Diversen (beleidsmatige mutaties)

De post diversen is een optelling van verschillende mee- en tegenvallers. De belangrijkste meevaller, circa 8 mln., doet zich voor bij CJIB, Justis, DJI, Jeugdbescherming en -reclassering. De niet benutte financiering 2013 bij deze organisaties wordt ter beschikking gesteld aan DJI om de financiële positie van DJI te versterken.

Administratiekostenvergoeding CJIB

De afspraken tussen VenJ en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) rondom de uitgaven en ontvangsten voor de administratiekostenvergoeding zijn meerjarig verwerkt in de begroting van VenJ. De ontvangsten uit de administratiekostenvergoeding zijn beschikbaar gesteld aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) ter dekking van de gemaakte kosten bij WAHV-zaken, boetevonnissen en OM-afdoeningen.

Diversen (technische mutaties)

De grootste mutatie binnen de post diversen betreft een meevaller voor JustID. Naast reguliere taken voert JustID ook een aantal opdrachten uit voor derden, zoals het beheer van systemen. De vergoedingen voor deze opdrachten zijn d.m.v. een desaldering van 12 mln. toegevoegd aan het uitgavenkader.

Binnenlandse Zaken

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	630,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 7,8
	<hr/>
	- 7,8
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Ejm w&r	- 85,5
Diversen	3,3
	<hr/>
	- 82,2
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Dienstverlening agentschappen	50
Egalisatievordering rijkshuisvesting	145,6
Ejm w&r	96,9
Diversen	56,9
Niet tot een ijklijn behorend	
Vut-fonds	90
	<hr/>
	439,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	349,4
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	980,1
Totaal Internationale samenwerking	0,5
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	980,6

**VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES:
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN**

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	383,5
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 3,5
	- 3,5
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	1,2
	1,2
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Dienstverlening agentschappen	50,0
Diversen	43,2
Niet tot een ijklijn behorend	
Vut-fonds	75,5
Diversen	- 0,4
	168,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	166,0
	549,5
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	549,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	549,5
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	549,5

Diversen (mee- en tegenvallers; uitgaven en ontvangsten)

In de realisatie is gestuurd op het vinden van budgettaire dekking binnen de AIVD voor de ontvangstentegenvaller voor de uitvoering van veiligheidsonderzoeken, in afwachting van de wijziging van de WVO, en de hogere geheime uitgaven als gevolg van de intensivering van de onderzoeken van de dienst.

EJM WenR (beleidsmatige- en technische mutaties; uitgaven)

De begrotingstechnische verwerking van de eindejaarsmarge van de begroting van WenR loopt via de begroting van BZK. De overschrijding bij de Huurtoeslag in 2013 (96,9 mln.) leidt per saldo tot een negatieve eindejaarsmarge voor WenR op de begroting van BZK (85,5 mln.). Het tekort 2013 is opgevangen binnen het instrument van de Huurtoeslag. Hiervoor zijn de betreffende middelen overgeheveld van de begroting van WenR naar de begroting van BZK.

Dienstverlening agentschappen

Het betreft de uitgaven en de ontvangsten voor de dienstverlening van het kerndepartement aan de baten-lastenagentschappen (dienstverleningsafspraken 2014).

Egalisatievordering Rijkshuisvestingsstelsel

Het kabinet heeft besloten tot een nieuwe vormgeving van het Rijkshuisvestingsstelsel per 1-1-2016 (TK 2011–2012, 31 490, nr. 75). Eén van de gevolgen hiervan is dat de huidige huurcontracten voortijdig worden opgebroken. Gedurende de looptijd van het huurcontract heeft de Rijksgebouwendienst (RGD) een vordering op de balans (zogenaamde egalisatievordering), dit werd in de loop der tijd afgelost door het

departement als gebruiker van een pand. Doordat de huurcontracten voortijdig moeten worden opengebroken vanwege de overgang naar het nieuwe huisvestingsstelsel, dienen departementen deze egalisatievordering voortijdig af te lossen. Afgesproken is dat dit vanaf VJN 2014 tot en met NJN 2015 mocht. De betrokken departementen hebben in 2014 hun aandeel in de egalisatievordering afgelost.

Dit budget heeft geen betrekking op het apparaat van het departement BZK. In de ontwerpbegroting 2015 van BZK is inzichtelijk gemaakt welk departement welk bedrag heeft afgelost.

Diversen – technische mutaties (uitgaven)

De hoogte van de post diversen, zowel aan de uitgaven- als ontvangstenkant, wordt onder andere veroorzaakt door een desaldering van 18,9 mln. bij Doc-Direkt in 2014. Doc-Direkt levert diensten aan departementen en notarissen voor archiefbewerking, -beheer, opslag en digitale documenthuishouding. Daarvoor ontvangt Doc-Direkt middelen van de opdrachtgevers ter dekking van de kosten (personeel en materieel). Andere meerontvangsten waren er bij de dienstverlening van de centrale staf (apparaat), de bijdrage van EZ (Prima-gelden / Programma Implementatie Agenda ICT-beleid) voor het Register Niet-Ingezetenen (RNI), loonkosten projecten A&O-fonds (Arbeidsmarkt- en Ontwikkelingsfonds), en terugontvangsten voor de Internetspiegel 2013 en de AOF-premie.

VUT-fonds

Op grond van nadere analyses blijkt dat steeds meer mensen besluiten later gebruik te maken van de Flexibel Pensioen en Uittreding (FPU) regeling. Hierdoor wijzigt de leenbehoefte van het VUT-fonds. In 2016 zal het volledige leenbedrag van het VUT-fonds terugbetaald zijn aan het Rijk. Het VUT-fonds heeft in 2014 een bedrag van 160 mln. geherfinancierd. Dit is op 17 december 2014 aan de Tweede Kamer gemeld (TK 2014 – 2015, 34 000 VII, nr. 33).

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	34.736,0
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Autonome raming studiefinanciering	- 210,1
Incidentele meevaller Igf	- 34,1
Leerlingenvolume referentieraming 2014	169,9
Meevaller lerarenbeleid	- 35,1
Tegenvaller bekostiging po	42,4
Diversen	- 59,7
	- 126,7
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Eindejaarsmarge: inzet (noa incidentele middelen)	34,0
Eindejaarsmarge: inzet (overlopende verplichtingen)	- 48,4
Eindejaarsmarge: inzet (restant dekking problematiek augustus)	- 31,9
Eindejaarsmarge: inzet (restant dekking problematiek)	- 149,4
Eindejaarsmarge: toevoeging	237,0
Intertemporele compensatie ov-studentenkaart	450,0
Vooruitbetaling mediabijdrage 2015	142,8
Vooruitbetaling salarismix mbo 2015	41,1
Diversen	25,4
	700,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Investering kwaliteit onderwijs (van aanvullende post)	204,0
Diversen	107,0
Niet tot een ijklijn behorend	
Autonome raming studiefinanciering	161,0
Prijsbijstelling tranche 2014	78,9
Referentieraming 2014	65,3
Diversen	4,7
	620,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	1.194,7
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	35.930,7
Totaal Internationale samenwerking	64,2
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	35.994,9

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	1.232,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Autonome raming studiefinanciering	33,1
Renteontvangsten	- 81,0
Diversen	17,9
	- 30,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	6,7
	6,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	21,1
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	24,6
	45,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	22,4
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	1.254,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	1.254,5

Autonome raming studiefinanciering (uitgaven)

De realisatie van de studiefinanciering laat lagere kaderrelevante uitgaven zien ten opzichte van de in de OCW-begroting 2014 verwerkte raming uit het voorjaar 2013. Dit is het gevolg van de verwerking van nieuwe uitvoeringsgegevens van DUO. Hieruit blijkt onder andere dat er minder omzettingen waren van lening naar gift bij de studiefinanciering. Daarnaast is de omvang van het contract voor de OV-studentenkaart neerwaarts bijgesteld vanwege een daling van het aantal reizigerskilometers door studenten.

Incidentele meevaller lgf

Vanwege de overgang naar het nieuwe stelsel voor passend onderwijs is de bekostigingsystematiek aangepast van schooljaarbekosting naar kalenderjaarbekosting. Door deze trendbreuk in bekostiging ontstaat een incidentele meevaller van 34,1 mln. op de regeling leerling-gebonden financiering (lgf).

Leerlingenvolume referentieraming 2014

Dit betreft de budgettaire verwerking van de referentieraming 2014. In het primair en voortgezet onderwijs is er een daling van leerlingenaantallen ten opzichte van de referentieraming 2013, terwijl het hoger onderwijs een grote toename in studentaantallen laat zien.

Meevaller lerarenbeleid

Er is een meevaller van 24 mln. bij de lerarenbeurs, omdat het aantal aanvragen op de betreffende regeling achterblijft bij de raming. Verder is er een meevaller van 4,8 mln. bij subsidiemiddelen wegens vertraging van projecten. Tot slot zijn er diverse kleinere mee- en tegenvallers die per saldo tot een onderuitputting van 35,1 mln. leiden.

Tegenvaller bekostiging po

De uitgaven aan de bekostiging in het primair onderwijs zijn 42,4 mln. hoger dan geraamd. Deze tegenvaller is het gevolg van een groter beroep op de bijzondere bekostiging, zoals de groeiregeling en correcties in de bekostiging van voorgaande jaren.

Diversen (mee- en tegenvallers)

Er doet zich een meevaller van 27,9 mln. op het artikel BVE voor, hoofdzakelijk omdat minder gebruik is gemaakt van de regeling VSV (9,5 mln.) en de regeling praktijkleren (12 mln.). Verder zijn er meevallers op het artikel PO (12,2 mln.) en op het artikel cultuur (6,7 mln.), omdat er minder opdrachten en subsidies zijn verstrekt. Tot slot zijn de uitgaven aan de WTOS 4,9 mln. lager uitgekomen dan geraamd.

Eindejaarsmarge: inzet

De eindejaarsmarge is ingezet voor diverse kasschuiven uit de Najaarsnota 2013 naar 2014 (26,8 mln.) en na Najaarsnota ontstane overlopende verplichtingen uit 2013 naar 2014 (28,8 mln.). Verder is de eindejaarsmarge ingezet om een deel van de ingehouden prijsbijstelling alsnog uit te keren aan instellingen en ter dekking van het programma vernieuwing studiefinanciering (PVS). Tot slot werd 34 mln. van de eindejaarsmarge gereserveerd om incidentele middelen voortvloeiend uit het Nationaal Onderwijs Akkoord te financieren.

Eindejaarsmarge: toevoeging

Dit betreft de toevoeging van de eindejaarsmarge 2013 aan de begroting van OCW.

Intertemporele compensatie ov-studentenkaart

Ter optimalisatie van het kasritme van de staat is een deel van de verplichtingen aan de vervoersbedrijven voor de ov-studentenkaart vooruitbetaald.

Vooruitbetaling salarismix mbo 2015

In december 2014 is abusievelijk aan 24 mbo-instellingen de toewijzing salarismix leraren middelbaar beroepsonderwijs in de Randstadregio's voor 2015 uitgekeerd. Deze toewijzing van 41,1 mln. is in december 2014 in één keer betaald in plaats gespreid over alle maanden van 2015. De abusievelijke betaling wordt verrekend met de reguliere bekostiging 2015 (TK 2014–2015, 34 000 VIII, nr. 82).

Vooruitbetaling mediabijdrage 2015

De eerste kwartaalbijdrage (142,8 mln.) voor 2015 aan het Commissariaat van de Media is abusievelijk eind december 2014 betaald. Dit wordt in januari 2015 gecorrigeerd (TK 2014–2015, 34 000 VIII, nr. 82).

Diversen (beleidsmatige mutaties)

Deze post bestaat onder andere uit extra uitgaven aan prijsbijstelling en het programma vernieuwing studiefinanciering (PVS) (zie Eindejaarsmarge: inzet). Daarnaast is vanuit de middelen uit de Begrotingsafspraken 2014 20 mln. bestemd ter ondersteuning van de Nederlandse filmindustrie. Verder bestaat deze post uit diverse overlopende verplichtingen van 2014 naar 2015 (48,4 mln.). Hiervan heeft 14,3 mln. betrekking op onderuitputting bij de huisvesting Rijksmusea. Tot slot wordt de egalisatievordering met betrekking tot het Rijkshuisvestingsstelsel van 18,2 mln. afgelost.

Investing kwaliteit onderwijs (van aanvullende post)

Dit betreft de overheveling van middelen voortvloeiend uit het Nationaal Onderwijs Akkoord (TK 2013–2014, 33 750 VIII, nr. 4).

Diversen (technische mutaties)

Dit betreft met name de overboeking van de tranches 2014 voor de loonbijstelling en het overgebleven restant van de prijsbijstelling.

Autonome raming studiefinanciering

De niet-kaderrelevante uitgaven studiefinanciering zijn per saldo 161 mln. hoger uitgekomen dan de in de OCW-begroting 2014 verwerkte raming uit het voorjaar 2013. Dit komt enerzijds omdat er minder omzettingen naar gift hebben plaats gevonden bij o.a. de basisbeurs, aanvullende beurs en reisvoorziening (totaal 284 mln.). Anderzijds zijn er minder basisbeurzen en aanvullende beurzen toegekend en zijn de uitgaven aan rentedragende leningen lager omdat het leenbedrag kleiner is dan geraamd (totaal 123 mln.).

Prijsbijstelling tranche 2014

Dit betreft de uitkering van het niet-kaderrelevante deel van de prijsbijstelling tranche 2014. Hiermee wordt de prestatiebeurs die als lening wordt verstrekt (basisbeurs, aanvullende beurs en ov-studentenkaart) geïndexeerd.

Referentieraming 2014

Dit betreft de budgettaire verwerking van het niet-kaderrelevante deel van de referentieraming 2014. Omdat de prestatiebeurs als lening wordt verstrekt, leiden hogere studentaantallen tot hogere niet-kaderrelevante uitgaven aan de studiefinanciering. Deze worden kaderrelevant bij afstuderen, namelijk op het moment dat de prestatiebeurs (lening) in een gift wordt omgezet.

Autonome raming studiefinanciering (ontvangsten)

De realisatie van studiefinanciering laat hogere ontvangsten zien ten opzichte van de in de OCW-begroting 2014 verwerkte raming uit het voorjaar 2013. Dit komt met name door hogere kortlopende vorderingen, zoals o.a. de ontvangsten voor onterecht ov-kaartbezit.

Renteontvangsten

De renteontvangsten bij langlopende rentedragende leningen vallen 81 mln. lager uit dan geraamd. Conform de begrotingsregels worden mutaties in de renteontvangsten generaal verwerkt.

Diversen (mee- en tegenvallers)

Er is per saldo 16,2 mln. minder lesgeld ontvangen dan geraamd vanwege een nieuwe regeling voor gespreid betalen. Daarnaast is er 13,2 mln. aan meerontvangsten wegens terugvorderingen bij de regeling binnenmilieu en energiezuinigheid. Verder is 19,9 mln. meer ontvangen dan begroot vanwege afhandeling van jaarrekeningen en afrekeningen van subsidies in het onderwijs.

Diversen (technische mutaties, kaderrelevant)

Dit betreft het saldo van verschillende desalderingen. Belangrijkste oorzaken zijn de eindafrekening van het project Het Nieuwe Rijksmuseum waar 9,8 mln. aan onderuitputting is teruggeboekt naar de begroting. Daarnaast is 9,7 mln. ontvangen uit externe financiering voor projecten van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Diversen (technische mutaties, niet-kaderrelevant)

Deze post bestaat uit 24,1 mln. meerontvangsten op de hoofdsom van de studieleningen ten opzichte van de raming vanwege extra aflossingen bij de langlopende rentedragende leningen.

Nationale Schuld

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIONEBASIS): UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	16.558,9
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 5,7
	- 5,7
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 3,5
	- 3,5
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Mutatie in rekening-courant en deposito	- 1.661,2
Rente vaste schuld	- 406,9
Rente vlottende schuld	- 124,8
Verstrekte leningen	711,5
Diversen	20,1
	- 1.461,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 1.470,5
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	15.088,4
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	15.088,4

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIONEBASIS): NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	3.336,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,0
	0,0
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Aflossingen op leningen	233,9
Rente vaste schuld	188,0
Diversen	- 49,1
	372,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	372,8
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	3.709,4
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	3.709,4

Mutatie in rekening-courant en deposito

Een daling van het saldo dat deelnemers aan het schatkistbankieren aanhouden op hun rekeningen-courant en deposito's betekent een uitgave voor het Rijk. De daling van dit saldo is in 2014 1,7 mld. minder geweest dan in de begroting geraamd. Dit komt onder andere doordat de

roodstand van de sociale fondsen lager is uitgevallen dan vooraf werd geraamd. Dit leidt dus tot lagere uitgaven voor het Rijk. Bij agentschappen, RWT's en decentrale overheden was sprake van een toename in de middelen die ze in de schatkist aanhouden. Ook dit zijn lagere uitgaven voor het Rijk.

Rente vaste schuld

De rente op de vaste schuld valt lager uit dan vooraf is geraamd, doordat op de uitgegeven leningen lagere tarieven zijn betaald (gemiddeld 1,1%) dan waarmee in de begroting rekening was gehouden (2,4%).

Rente vlottende schuld

De rente op de vlottende schuld valt lager uit dan vooraf is geraamd, doordat op de uitgegeven korte leningen lagere tarieven zijn betaald (gemiddeld 0,03%) dan waarmee in de begroting rekening was gehouden (0,2%).

Verstrekte leningen

Het bedrag aan verstrekte leningen is 0,7 mld. hoger dan in de begroting werd geraamd. Dit komt voornamelijk doordat agentschappen meer leningen hebben afgesloten dan eerder verwacht.

Aflossingen op leningen

Door agentschappen is meer afgelost op leningen dan vooraf was geraamd, onder andere doordat een aantal leningen vervroegd is afgelost.

Rente vaste schuld

De rente-ontvangsten op de vaste schuld bestaan uit de betaalde en ontvangen rente op de portefeuille renteswaps. Deze ontvangsten zijn 0,2 mld. hoger uitgevallen dan geraamd doordat op nieuw afgesloten swaps netto meer rente is ontvangen dan betaald.

Diversen (technische mutaties; niet-belastingontvangsten)

Deze post bevat onder andere een daling van de rente-ontvangsten op vlottende schuld (- 12 mln.) en een daling van de rentebaten die de Staat ontvangt van de deelnemers aan het schatkistbankieren. Deze daling van de rentebaten wordt veroorzaakt door een lagere rente dan waar vooraf rekening mee was gehouden (- 36,5 mln.).

Financiën

IXB FINANCIEN: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	9.179,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Materieel ict	27,8
Materieel overig	- 36,9
Schade-uitkering ekv	- 26,6
Diversen	- 23,3
	<hr/>
	- 59,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Bijstelling belasting- en invorderingsrente	- 160,0
Egalisatiereserve rgd	41,4
Exportkredietverzekeringen	- 26,9
Ict capaciteit	35,0
Storting in reserve ekv	186,4
Diversen	25,7
	<hr/>
	101,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Egalisatiereserve rgd	- 41,4
Diversen	50,9
Niet tot een ijklijn behorend	
Bijdrage aan gemeenten en wgr-plusregio's	48,1
Bijstelling bcf	80,9
labf	1.140,5
Diversen	8,7
	<hr/>
	1.287,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	1.330,2
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	10.509,6
Totaal Internationale samenwerking	56,3
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	10.565,9

IXB FINANCIEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	6.063,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Belasting-en invorderingsrente	64,5
Dividend staatsdeelnemingen	34,9
Ontvangsten boetes en schikkingen	19,4
Premies ekv	28,3
Diversen	- 9,5
	137,6
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Bijstelling belasting- en invorderingsrente	- 160,0
Dividend staatsdeelnemingen	247,5
Exportkredietverzekeringen	106,9
Vrijval senogom en ekv	41,4
Winstafdracht dnb	68,2
Diversen	24,9
	328,9
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	34,4
Niet tot een ijklijn behorend	
Fee garantie bancaire leningen	- 55,9
labf	2.593,9
Ing	100,0
Ontvangst ijsland	623,0
Vervroegde aflossing ing	1.025,0
Winstafdracht dnb	- 115,5
Diversen	19,7
	4.224,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	4.691,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	10.754,3
Totaal Internationale samenwerking	5,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	10.759,4

Materieel ICT / Materieel overig

Er is meer uitgegeven aan ICT dan vooraf was ingeschat. Aan overig materieel is minder uitgegeven dan begroot.

Schade-uitkering EKV & Exportkredietverzekeringen & Premies EKV (uitgaven en niet-belastingontvangsten)

De raming van zowel de schades als de recuperaties en de premies is bijgesteld. De schades zijn neerwaarts bijgesteld met 53,5 mln. (26,6 mln. onder de titel schade-uitkering EKV en 26,9 mln. onder de titel Exportkredietverzekeringen), de ontvangsten uit recuperaties en premies zijn respectievelijk met 62 mln. en 73,2 mln. (hiervan valt 44,9 mln. onder de titel exportkredietverzekeringen en 28,3 mln. onder de titel Premies EKV) opwaarts bijgesteld. De premies zijn bijgesteld vanwege een aantal grote transacties in de scheepvaartsector, de voornaamste reden voor de bijstelling van de recuperaties is de terugbetalingafpraak (TK 2013–2014, 33 750, nr. 29) die met Argentinië gemaakt is over de uitstaande schuld. In 2014 is de eerste betaling binnen deze regeling ontvangen.

Diversen (mee- en tegenvallers)

Deze post bevat onder andere een meevaller op de Belasting- en invorderingsrente (– 13,9 mln.) vanwege, lager dan verwachte kosten voor het beheer van de staatsdeelnemingen (– 5,3 mln.), hogere personeelsuitgaven door de Belastingdienst dan verwacht (14,5 mln.) en lagere uitgaven van de Belastingdienst aan SSO's (– 10,9 mln.).

Bijstelling belasting- en invorderingsrente (ontvangsten en uitgaven)

De belasting- en invorderingsrente is zowel bij de uitgaven als de (niet-belasting)ontvangsten bijgesteld. Deze saldoneutrale correctieboeking herstelt een omissie in de ramingen. De rente-taakstelling uit het Regeerakkoord Rutte I is indertijd per abuis als één gesaldeerde mutatie verwerkt in de begroting, terwijl de maatregel feitelijk tot mutaties bij zowel de rente-ontvangsten als de rente-uitgaven heeft geleid.

Egalisatievordering Rijkshuisvestingsstelsel (uitgaven; beleidsmatige en technische mutaties) & vrijval senogom en EKV (ontvangsten)

Het kabinet heeft besloten tot een nieuwe vormgeving van het Rijkshuisvestingsstelsel per 1-1-2016 (2011–2012 TK 31 490 nr. 75). Een van de gevolgen hiervan is dat de huidige huurcontracten voortijdig worden opgebroken. Gedurende de looptijd van het huurcontract heeft de Rijksgebouwendienst (RGD) een vordering op de balans (zogenaamde egalisatievordering), die in de loop der tijd wordt afgelost door het departement als gebruiker van een pand. Doordat de huurcontracten voortijdig moeten worden opgebroken vanwege de overgang naar het nieuwe huisvestingsstelsel, dienen departementen deze egalisatievordering voortijdig af te lossen. Afgesproken is dat dit vanaf VJN 2014 tot en met NJN 2015 mag. Financiën heeft bij 1ste suppletoire begroting 2014 de egalisatievordering afgelost. De technische uitgavenmutatie betreft de overboeking naar het Ministerie van WenR. De egalisatievordering is gedekt door vrijval van de senogomreserve en een ramingsbijstelling van de premies bij de exportkredietverzekeringen.

ICT capaciteit

Binnen de begroting van Financiën is in 2014 35 mln. verschoven. Dit bedrag is bestemd voor het meerjarig programma Rationalisatie, dat tot doel heeft om door het opruimen en vervangen van verouderde ICT-systemen bij de Belastingdienst meer ruimte en flexibiliteit te creëren voor noodzakelijke vernieuwing.

Storting in reserve EKV

Bij slotwet 2014 is de onderuitputting op het artikel van de Exportkredietverzekeringen gestort in de opgerichte EKV-begrotingsreserve.

Diversen (beleidsmatige mutaties)

Dit betreft onder andere de kosten van het 1-bankrekeningnummer project bij de Belastingdienst (12 mln.) en extra uitvoeringskosten bij de Belastingdienst met betrekking tot nieuwe regelgeving (8,8 mln.).

Diversen (technische mutaties, Rijksbegroting in enge zin)

Deze post bevat onder andere een aantal overboekingen van andere departementen (saldo 7,1 mln.), de uitkering van de loon- en prijsbijstelling (9,1 mln.), een desaldering bij NLFI (12 mln.) en de uitgaven aan de opgerichte Centrale examenbank (6,5 mln.), deze waren niet geraamd in de begroting.

Bijdrage aan gemeenten en wgr-plusregio's

Er is meer beroep gedaan op het btw-compensatiefonds dan vooraf was geraamd.

Bijstelling BCF

De raming van het btw-compensatiefonds (BCF) is opwaarts bijgesteld op basis van realisatiecijfers over 2013.

IABF (uitgaven en ontvangsten)

In december 2013 is een deel van de Alt-A portefeuille van ING verkocht. Het restant van de portefeuille is begin 2014 verkocht, wat leidt tot hogere ontvangsten voor 2014.

Belasting- en invorderingsrente

Er is meer aan belasting- en invorderingsrente ontvangen dan in de begroting geraamd is. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere rente-ontvangsten bij de VPB.

Dividend staatsdeelnemingen (beleidsmatige mutaties en niet tot een ijklijn behorend)

Op basis van nieuwe businessplannen is het geraamde dividend voor onder andere Urenco, Gasunie en Schiphol gedurende het jaar opwaarts bijgesteld.

Ontvangsten boetes en schikkingen

De ontvangsten van de boetes en schikkingen vallen hoger uit dan geraamd. Dit wordt met name veroorzaakt door een toename van de geïnde verzuimboetes voor te laat betaalde aangiften motorrijtuigenbelasting en door een hoger aandeel in de boetes inkomstenbelasting (als gevolg van het vaststellen van de definitieve verdeelsleutels met de sociale fondsen).

Winstafdracht DNB

De winstafdracht DNB was lager dan begroot. De winstafdracht wordt deels onder het kader en deels buiten het kader verantwoord op de begroting van Financiën. Deze uitsplitsing wordt gemaakt op basis van respectievelijk de niet-crisisgerelateerde winst (kaderrelevant) en de crisisgerelateerde winst (niet-kaderrelevant). In 2014 is sprake van een kaderrelevante meevaller van 68 mln. en een niet-kaderrelevant tegenvaller van 116 mln. Per saldo is er sprake van een tegenvaller van 48 mln. in 2014.

Diversen (beleidsmatige mutaties)

Hieronder vallen onder andere de bijstelling van de doorbelaste kosten van vervolging (10 mln.) en een vrijval van de saldibalans van Financiën. Deze vrijval heeft betrekking op een bedrag dat afkomstig is van opbrengsten van in beslag genomen goederen tijdens justitie-acties in 2007. Achteraf bleek dat deze goederen onterecht in beslag zijn genomen. Het merendeel van het bedrag is terugbetaald aan de rechtmatige eigenaren, voor een bedrag van 11,6 mln. konden deze niet meer achterhaald worden. Dit bedrag is vrijgevallen.

Diversen (technische mutaties)

Onder deze post vallen onder andere ontvangsten ten gevolge van de oprichting van de centrale examenbank die niet waren geraamd in de begroting (6,5 mln.), doorbelaste apparaatuitgaven (6 mln.) en de desaldering NLF1 (12 mln.).

Fee garantie bancaire leningen

Als onderdeel van de exit-strategie werd sinds 1 januari 2011 aan banken die onder de garantieregeling leningen hadden uitgegeven de mogelijkheid geboden gegarandeerde leningen terug te kopen. Onder andere NIBC, Achmea, Leaseplan en ING hebben vervroegd een deel van hun lening afgelost. Door het vervroegd aflossen van de garantie interbancaire leningen is er in 2014 minder fee ontvangen dan geraamd. Voor deze transactie is in eerdere jaren een closing-out fee betaald aan de staat ter compensatie van de naar beneden bijgestelde meerjarige premie-inkomsten.

ING

Op 31 maart 2014 heeft ING een tranche terugbetaald van de kapitaalinjectie. Het gaat om een betaling van 1,225 mld., 100 mln. meer dan geraamd. ING heeft een deel van de geraamde betaling in 2015 vervroegd.

Ontvangst IJsland

In 2008/2009 heeft De Nederlandsche Bank na het faillissement van Landsbanki een bedrag uitgekeerd van 1,635 mld. aan de deposithouders. Hiervan namen de Nederlandse banken 208 mln. voor hun rekening en de Nederlandse Staat 1,428 mld. Door boedeluitkeringen is tot op heden 811 mln. geïncasseerd. Aan hoofdsom staat derhalve, voor zover het de Nederlandse staat betreft, nog 617 mln. open. Deze vordering is verkocht en voorziet in een opbrengst voor de Nederlandse Staat van circa 623 mln.

Vervroegde aflossing ING

De Staat heeft in november de laatste aflossing van 1,025 mld. van ING ontvangen. Deze terugbetaling stond voor 2015 geraamd, maar is vervroegd afgelost. Daarmee heeft ING de volledige kapitaalinjectie van 10 mld. uit 2008 aan de Nederlandse staat terugbetaald.

Diversen – technische mutaties ontvangsten

De premieontvangsten voor de garantie op de financiering van Propertize waren voor dit jaar nog niet geraamd. De ontvangsten zijn bijgesteld met 7,8 mln. Door het beëindigen van de garantie op HBU wordt er voor 12,6 mln. minder premies ontvangen. De renteontvangsten van Griekenland vallen tegen voor 11,3 mln., door een lagere Euribor-rente en door een retroactieve correctie voor de renteverlaging (zoals afgesproken door de Eurogroep in 2012). Aan rente op het SNS krediet is 6,3 mln. ontvangen, deze ontvangst was nog niet geraamd.

Defensie

X DEFENSIE: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	7.583,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Definitieve doorwerking ontvangsten	- 18,9
Realisatie dmo	24,9
Realisatie nieuw materieel	31,7
Realisatie overig	- 29,7
Diversen	- 1,8
	<hr/>
	6,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Bijstelling investeringen	- 68,0
Doorwerking eindejaarsmarge defensie	- 31,2
Doorwerking ontvangsten	- 50,8
Doorwerking ontvangsten wia-premie & sociale lasten belastingdienst	15,6
Intensivering defensie	- 50,0
Kasschuif sociaal beleidskader (sbk)	- 35,0
Reservering prijsbijstelling 2014	49,0
Uitdelen allocatie gelden	- 16,9
Diversen	42,2
	<hr/>
	- 145,1
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Intensivering defensie (begrotingsakkoord 2013)	50,0
Diversen	- 3,9
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	- 19,0
	<hr/>
	27,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 111,8
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	7.471,8
Totaal Internationale samenwerking	315,9
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	7.787,8

X DEFENSIE: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	325,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Definitief bijstellen ontvangsten	- 18,9
Diversen	1,3
	- 17,6
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Bijstellen ontvangsten	- 50,7
Bijstelling ontvangsten wia-premie & sociale lasten belasting- dienst	15,6
Diversen	9,2
	- 25,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 43,6
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	281,8
Totaal Internationale samenwerking	9,2
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	291

Definitieve doorwerking en bijstellen ontvangsten (uitgaven en niet-belastingontvangsten)

De lagere ontvangsten worden veroorzaakt door het verschuiven van de verkoopontvangsten van roerende en onroerende goederen naar latere jaren als gevolg van afnemende mogelijkheden op de markt.

Realisatie dmo

De eerder in 2014 vertraagde facturatie van IV/ICT kosten aan de Defensie Materieel Organisatie (DMO) is alsnog op gang gekomen.

Realisatie nieuw materieel

Er zijn hogere kosten gerealiseerd op enkele wapensystemen, waaronder de Boxer en Chinook, waar die eerder in 2014 lager werden ingeschat.

Realisatie overig

Onder andere de uitvoering van de regeling ereschuld veteranen is hoger uitgevallen dan geraamd vanwege een ruimhartigere uitleg van de regeling. Daar tegenover staan lagere uitgaven dan gepland bij onder andere het Marinebedrijf en het Logistiek Centrum Woensdrecht.

Bijstelling investeringen

Een gedeelte van de geplande uitgaven uit het investeringsbudget komt in 2014 niet tot besteding en wordt doorgeschoven naar 2015.

Doorwerking eindejaarsmarge defensie

Door een overschrijding van de uitgaven over 2013 wordt de uitgavenruimte voor 2014 met 31,2 mln. verlaagd.

Doorwerking en bijstellen ontvangsten (uitgaven en niet-belastingontvangsten)

De lagere ontvangsten zijn veroorzaakt door het verschuiven van de verkoopontvangsten (46,7 mln.) van materieel naar latere jaren als gevolg van afnemende mogelijkheden op de markt. Daarnaast is er vertraging in

het aanbestedingstraject voor de renovatie van het Centraal Militair Hospitaal waardoor de bijdrage van Stichting Ziektekostenverzekering Defensie (SZVK) hieraan van 5,6 mln. doorschuift naar 2015. Daartegenover staan hogere ontvangsten vanuit de NAVO (4 mln.). De uitgavenruimte voor 2014 is navenant met 50,8 mln. verlaagd.

Doorwerking ontvangsten wia-premie & sociale lasten belastingdienst
Dit betreft de doorwerking aan de uitgavenkant van hogere ontvangsten als gevolg van restitutie van de belastingdienst van eerder betaalde WIA-premies en sociale lasten.

Intensivering defensie & intensivering defensie (begrotingsafspraken 2013)

Dit betreft respectievelijk de doorverdeling en het toevoegen aan de begroting van de intensivering voor Defensie uit de begrotingsafspraken 2013. Deze bedraagt 50 mln. voor 2014, oplopend tot 90 mln. vanaf 2015.

Kasschuif Sociaal Beleidskader (SBK)

Door vertraging in het personele reorganisatietraject wordt een deel van de budgetten voor de SBK-regelingen doorgeschoven naar 2015 omdat dan naar verwachting een hogere instroom is in de desbetreffende regelingen.

Reservering prijsbijstelling 2014

Een deel van de extra middelen die Defensie ontvangt naar aanleiding van de begrotingsafspraken, dient om het niet volledig uitkeren van de prijscompensatie in 2014 op te vangen. Hiervoor wordt 49 mln. gereserveerd.

Uitdelen allocatie gelden

Vanuit het artikel nominaal zijn tekorten bij de budgetten voor het Nationaal Militair Museum (4,6 mln.), de Patriots (3,8 mln.), de personeelsbudgetten van de CLAS (3 mln.) en het Marinemuseum (1,6 mln.) aangevuld.

Diversen (uitgaven)

Dit betreft verschillende maatregelen uit de nota «In het belang van Nederland» die naar aanleiding van het extra geld uit de begrotingsafspraken zijn verzacht, waaronder: het behoud van de marinierscompagnie op Aruba (8,4 mln.), het aanhouden van het JSS (7 mln.) en de gebruiksvergoeding voor de infrastructuur van Assen (5,5 mln.). Daarnaast is er bij CZSK, CLAS, Kmar en CDC voor in totaal 10 mln. aan budget toegevoegd aan de exploitatiebudgetten om de operationele capaciteiten te versterken.

Een bedrag van 11,2 mln. is opgenomen ter compensatie van de uitgaven voor de inzet na de ramp met de MH-17. Daarnaast is Defensie met het ABP een lening overeengekomen voor het op kapitaaldekking brengen van de militaire ouderdomspensioenen. In 2014 is de lening hiervoor niet nodig en valt daarom vrij (- 19,2 mln.). Tot slot is voor 4,3 mln. de openstaande egalisatieschuld bij de RGD afgerekend en hebben diverse budgetoverhevelingen met andere departementen plaatsgevonden.

Bijstelling ontvangsten wia-premie & sociale lasten belastingdienst

Dit betreft hogere ontvangsten als gevolg van restitutie van de belastingdienst van eerder betaalde WIA-premies en sociale lasten.

Infrastructuur en Milieu

XII INFRASTRUCTUUR EN MILIEU: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	10.229,8
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 12,2
	- 12,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Eindejaarsmarge	29,0
Kasschuif if vjn	- 250,0
Diversen	5,7
	- 215,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Bijdrage aan bzk/gf voor het project FlorijnAs	- 56,9
Bijdrage aan bzk/pf voor het regiodeel rep/rsp	- 32,5
Diversen	- 39,6
	- 129,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 356,6
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	9.873,2
Totaal Internationale samenwerking	26,3
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	9.899,5

XII INFRASTRUCTUUR EN MILIEU: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	261,3
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,4
	- 0,4
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	14,5
	14,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	12,8
Niet tot een ijklijn behorend	
Nieuwe raming ontvangsten emissiehandel	- 53,0
Diversen	- 20,2
	- 60,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 46,3
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	214,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	215

Eindejaarsmarge

De eindejaarsmarge van 2013 is bij Voorjaarsnota toegevoegd aan de begroting van lenM.

Diversen (Beleidsmatige mutaties – niet belastingontvangsten)

Het eigen vermogen van een agentschap is op basis van de Regeling agentschappen gebonden aan een maximumomvang van 5% van de gemiddelde jaaromzet, berekend over de laatste drie jaar. Het surplus aan eigen vermogen (van ILT, KNMI, NEa en RWS) uit het jaar 2013 is conform de vereisten van de Regeling agentschappen in de eerste suppletoire begroting 2014 ter beschikking gesteld aan de eigenaar.

Diversen (kaderrelevante technische mutaties – niet belastingontvangsten)

In 2013 liepen geraamde ontvangsten vertraging op, waardoor de hiertoe bedoelde uitgaven niet plaatsvonden. In 2014 kwamen de inkomsten voor uit te voeren diensten wel binnen waardoor de hiervoor bedoelde uitgaven alsnog konden plaatsvinden.

Nieuwe raming ontvangsten emissiehandel

In Europees verband is besloten het aantal te veilen rechten in 2014, 2015 en 2016 met in totaal 900 mln. te beperken en deze in 2019 en 2020 alsnog op de markt te brengen (backloaden). Het Nederlandse aandeel in de te veilen rechten bedraagt 3,23%. Dit betekent dat ook in Nederland het aantal te veilen rechten is gewijzigd. Met deze mutatie zijn de ontvangsten aangepast aan de nieuwe situatie.

Diversen (niet-kaderrelevante technische mutaties – niet belastingontvangsten)

Deze post bestaat hoofdzakelijk uit een tegenvaller op de ETS ontvangsten en een tegenvaller op de GIS ontvangsten. De ontvangsten van de veilingopbrengsten emissiehandel (ETS) vielen in 2014 circa 15 mln. lager uit dan geraamd. Dit werd veroorzaakt doordat de veilingprijs per emissierecht lager uitviel. Deze prijs was begroot op 7,00 euro per emissierecht, de gerealiseerde prijs in 2014 was gemiddeld 5,90 euro. Als gevolg van minder vliegbewegingen waren er minder ontvangsten door minder opgelegde heffingsaanslagen in het kader van Geluidsisolatie Schiphol (GIS).

Economische Zaken

XIII ECONOMISCHE ZAKEN: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	4.977,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Egalisatieschuld rgd/bzk	16,0
Innovatiekredieten	- 19,3
Overig innovatiefonds	- 141,2
Subsidies	- 20,8
Diversen	- 24,6
	- 189,9
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Bmkb	26,5
Ccs o.a. road	- 32,8
Energieakkoord	- 25,0
Ets compensatie	- 19,5
Groen onderwijs	17,9
Gsm interferentieproblematiek	- 15,0
Horizontale verschuiving	19,9
If ejm	95,4
If kasschuif	- 86,9
Krediet ecn/nrg (hfr)	25,0
Mee en tegenvallers njn 2014	19,3
Mep	- 17,8
Programmatische aanpak stikstof	- 19,4
Sde	- 15,0
Tki toeslag	- 41,2
Topsectoren overig	- 16,1
Veilingen	18,5
Voeding bmkb reserve	26,6
Diversen	25,5
	- 14,1
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Mkb actieplan	100,0
Onttrekkingen uit interne begrotingsreserve landbouw	31,4
Provinciefonds/natuurmiddelen	- 100,0
Diversen	93,8
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	- 12,7
	112,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 91,4
	4.886,2
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	49,4
Totaal Internationale samenwerking	4.935,7
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	4.935,7

XIII ECONOMISCHE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	12.733,8
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 2,2
	- 2,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	2,8
	2,8
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Onttrekkingen uit interne begrotingsreserve landbouw	31,4
Diversen	119,9
Niet tot een ijklijn behorend	
Aardgasbaten	- 1.100,0
Een doelmatige en duurzame energievoorziening	- 274,5
Diversen	- 29,7
	- 1.252,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 1.252,3
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	11.481,5
Totaal Internationale samenwerking	4,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	11.485,7

Egalisatieschuld RGD/BZK

Het kabinet heeft besloten tot een nieuwe vormgeving van het Rijkshuisvestingstelsel per 1-1-2016 (TK 2011–2012, 31 490 nr. 75). Een van de gevolgen hiervan is dat de huidige huurcontracten voortijdig moeten worden opgebroken en departementen voortijdig de egalisatievordering moeten aflossen. Met deze mutatie is het deel van EZ van de egalisatievordering aan BZK betaald.

Innovatiekredieten

Als gevolg van de lagere realisatie van de verplichtingen in de afgelopen jaren is het beroep op de hiervoor geraamde kasmiddelen in 2014 19,3 mln. lager. Aangezien sprake is van een fondsconstructie zullen deze middelen beschikbaar blijven voor het Innovatiefonds MKB+, dat met ingang van de begroting 2015 (NvW, TK 2014–2015, 34 000, nr. 15) onderdeel is van het Toekomstfonds.

Overig innovatiefonds

Deze mutatie bestaat uit meerdere wijzigingen binnen het artikel, de grootste mutaties zijn de Seed-capitalregeling waar in 2014 7,2 mln. minder is uitgegeven dan de raming bij Najaarsnota. De middelen voor het tweede DVI-fonds (100 mln.) en voor fundamenteel en toegepast onderzoek (25 mln.) konden in 2014 nog niet worden uitgegeven. De 5 mln. kasbudget voor de co-investeringsfaciliteit voor business angels is in 2014 ook niet uitgegeven. De verplichting hiervoor van in totaal 30 mln. is wel in 2014 aangegaan. De kasuitfinanciering zal in de komende jaren plaatsvinden. Aangezien sprake is van een fondsconstructie zullen deze middelen beschikbaar blijven voor het Toekomstfonds.

Subsidies

Rekkof heeft in 2014 nog niet kunnen voldoen aan de voorwaarde van de financiering van haar eigen aandeel in de ontwikkelingskosten. Daarom zijn de beschikbare middelen van 12,5 mln. in 2014 niet uitgegeven. De beschikking aan Rekkof is verlengd tot 1 april 2015.

BMKB

Op basis van actuele verwachtingen van de verliesdeclaraties van de BMKB zijn de ramingen van de BMKB-schades en de ramingen van de ontvangsten aangepast.

CCS oa ROAD

Dit betreft met name het Rotterdam Opslag en Afvang Demonstratieproject (ROAD) dat in 2014 nog geen doorgang vindt, omdat de finale investeringsbeslissing nog niet genomen is. Het voor 2014 geraamde budget voor bevoorschotting kan derhalve niet benut worden.

Energieakkoord

In het kader van het Energieakkoord is in 2014 sprake van 25 mln. aan lagere uitgaven. Dit is veroorzaakt doordat de subsidietoezeggingen in het kader van de regeling Demonstratie Energie-Innovatie (DEI) pas laat in het jaar hebben plaatsgevonden en daardoor niet meer leiden tot kasuitgaven in 2014.

ETS compensatie

Het beroep op de Compensatieregeling Energie-intensieve bedrijven (ETS) lag lager dan het beschikbare bedrag. Hierdoor vallen de uitgaven 19,5 mln. lager uit dan oorspronkelijk geraamd. Dit restant zal overlopen naar 2015.

Groen onderwijs

Door stijgende leerlingen- en studentenaantallen zijn de kosten van het Groen onderwijs toegenomen.

GSM interferentieproblematiek

Er is 15 mln. naar 2015 geschoven in verband met de betaling aan IenM voor de GSM interferentieproblematiek.

Horizontale verschuiving

Deze kasschuiven zijn gedaan om de budgetten in de juiste jaren te plaatsen.

IF EJM

De onderuitputting 2013 van het Innovatiefonds (IF) is aan de begroting 2014 toegevoegd.

IF kasschuif

De onderuitputting van 2013 binnen het Innovatiefonds is in het juiste ritme aan de jaren tot en met 2019 toebedeeld.

Krediet ECN/NRG

Aan het Energieonderzoek Centrum Nederland en haar dochter de Nuclear Research and Consultancy Group (ECN/NRG) is door het Rijk een krediet verstrekt om de continuïteit van hun bedrijfsvoering te verzekeren (TK 2014–2015, 25 422, nr. 112).

Mee en tegenvallers njn 2014

Dit betreft het saldo van een aantal mee- en tegenvallers. De uitgavenmutaties in deze post betreffen voornamelijk de uitfinanciering van het project Pieken in de Delta (5 mln.), een hogere bijdrage (4 mln.) aan Dienst Landbouwkundig Onderzoek in verband met het in stand houden van de High Containment Unit te Lelystad, en een eenmalige bijdrage van 10 mln. aan de Kamer van Koophandel ter gedeeltelijke compensatie van de transitievoorziening ten behoeve van de reorganisatie. Deze reorganisatie houdt verband met het opgaan van de 12 Kamers van Koophandel, Kamer van Koophandel NL en Syntens in één nieuwe organisatie (TK 2011–2012, 32 004, nr. 4).

MEP

In 2014 is er sprake van een incidentele meevaller bij de MEP als gevolg van een lagere raming voor de subsidiabele productie. De meevaller heeft geen consequenties voor de haalbaarheid van de doelstellingen duurzame energie in 2020 (14%) en 2023 (16%).

Programmatische aanpak stikstof

Van de middelen die in 2014 beschikbaar zijn voor de PAS, komt een groot deel in latere jaren tot betaling, omdat betalingen op verstrekte subsidies voor het grootste deel pas in de jaren ná de subsidieverstrekking plaatsvinden.

SDE

Er is in 2014 sprake van lagere uitgaven bij de SDE die zijn veroorzaakt door een prijsmeevaller. Prijsmeevallers bij de SDE worden niet in de begrotingsreserve gestort en mogen ingezet worden voor problematiek op de EZ-begroting.

TKI toeslag

In 2014 zijn minder kasmiddelen nodig doordat de uitfinanciering van aangegane verplichtingen plaatsvindt op basis van liquiditeitsbehoefte verspreid over de meerjarige duur van de onderzoeksprojecten. Deze tijdelijke meevaller is grotendeels ingezet voor de te verwachten schades op de BMKB.

Veilingen

Er is 18,5 mln. beschikbaar op de begroting van EZ samenhangend met kosten van veilingen.

Voeding BMKB reserve

De interne begrotingsreserve voor de regeling Borgstellingsfaciliteit Midden- en Kleinbedrijf (BMKB) is aangevuld met een bedrag van 26,6 mln. Dit is bestemd voor de dekking van de te verwachten verliesdeclaraties in de komende jaren.

MKB actieplan

Ten behoeve van het aanvullend actieplan MKB financiering is er 100 mln. beschikbaar gesteld uit de middelen die in de Voorjaarsnota waren gereserveerd voor o.a. innovatie. Deze middelen zijn vanaf de Aanvullende Post overgeheveld naar de begroting van EZ.

Onttrekkingen uit interne begrotingsreserve landbouw

Vanuit de begrotingsreserve landbouw zijn onder meer middelen onttrokken ten behoeve van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en het oplossen van budgettaire tekorten op de diverse regelingen op het Agro-terrein.

Provinciefonds natuurmiddelen

Dit betreft een structurele overheveling naar het Provinciefonds van de middelen van het Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland (TK 2014–2015, [33 576, nr. 6](#)).

Aardgasbaten

De raming van de aardgasbaten is naar beneden bijgesteld. Voor de jaren 2014–2016 is dit het gevolg van het kabinetsbesluit van 17 januari 2014 om minder gas te winnen uit het Groningenveld. Voor de jaren 2017 en 2018 betreft het een technische aanpassing van de raming. Besluitvorming over de maximale productie na 2016 vindt plaats in 2016. Daarnaast zijn de aardgasbaten aangepast aan de TTF gasprijzen en de dollarkoers.

Een doelmatige en duurzame energievoorziening

Deze mutatie omvat een tegenvaller op de aardgasbaten, SDE+ en de COVA. De aardgasbaten vallen lager uit dan geraamd vanwege een aantal oorzaken. De belangrijkste zijn de verkoopprijs en het productievolume. De lagere ontvangsten van de COVA zijn het gevolg van een lager volume aardolieproducten, waarover de voorraadheffing is geheven, dan was geraamd.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	33.755,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Sectorplannen	- 44,3
Diversen	- 24,9
Sociale zekerheid	
Aio	- 18,3
Bijstand	- 522,2
Kinderopvangtoeslag	- 305,3
Kindgebonden budget	- 109,1
Leningen inburgering	- 23,9
Nadere afrekening 2013 uvw en svb	22,8
Overbruggingsregeling	- 41,8
Wajong	57,3
Diversen	22,9
	- 986,8
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Eindejaarsmarge rbg-eng	17,1
Kasschuiven rbg-eng	- 244,5
Diversen	- 15,5
Sociale zekerheid	
Additionele middelen koopkracht	16,1
Eindejaarsmarge sza	46,6
Hervorming kindregelingen	28,7
Intensivering kinderopvangtoeslag	100,0
Inzet overige middelen artikel 99	- 16,2
Inzet reservering kinderopvangtoeslag	- 100,0
Inzet restant eindejaarsmarge sza	- 46,5
Kasschuiven sza	- 161,8
Mkob verlaging	- 15,3
Nominale ontwikkeling	84,0
Wwb/p-wet overige aanpassingen	41,9
Wwb/p-wet zittend bestand Wajong	- 40,0
Diversen	14,0
	- 291,4
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Intensivering armoede- en schuldenbeleid	- 70,0
Diversen	5,9
Sociale zekerheid	
Koopkrachttegemeetkoming	- 66,0
Diversen	27,5
Niet tot een ijklijn behorend	
Bikk aow	304,7
Rijksbijdrage vermogenstekort ouderdomsfonds	- 67,9
Diversen	13,9
	148,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 1.130,2
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	32.625,2
Totaal Internationale samenwerking	0,5
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	32.625,7

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	1.766,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	12,1
Sociale zekerheid	
Bijstand zelfstandigen	16,3
Kinderopvangtoeslag	102,0
Kindgebonden budget	- 48,4
Nadere afrekening 2013 uwv en svb	69,6
Diversen	18,9
	170,5
Beleidsmatige mutaties	
Sociale zekerheid	
Diversen	0,6
	0,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,2
Sociale zekerheid	
Diversen	0,1
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	- 18,1
	- 17,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	153,3
	1.919,5
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	1.919,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	1.919,5

Sectorplannen

De lagere uitgaven aan de sectorplannen worden veroorzaakt doordat een deel van de verplichtingen aan het eind van het jaar is vastgelegd en nog niet tot een eerste voorschot heeft geleid. Daarnaast heeft een aantal aanvragers, tegen de verwachting in, afgezien van een eerste voorschot. Ook is aan een aantal aanvragers, in verband met vertragingen in de uitvoering, nog geen eerste of tweede voorschot verstrekt.

AIO

De uitgaven aan de AIO zijn lager uitgekomen dan verwacht. Dit komt voornamelijk doordat het aantal mensen met recht op een AIO-uitkering is afgenomen. Daarnaast zijn de uitgaven aan de AIO lager uitgekomen doordat de gemiddelde uitkering in 2014 lager uitviel dan verwacht.

Bijstand

De uitgaven aan de bijstand zijn neerwaarts bijgesteld met name als gevolg van lagere werkloosheidscijfers dan waar eerder mee gerekend werd.

Kinderopvangtoeslag (uitgaven en ontvangsten)

De uitgaven aan de kinderopvang zijn lager uitgekomen dan eerder verwacht. Dit komt doordat het aantal kinderen in de kinderopvang en het aantal opvanguren per kind lager is uitgekomen ten opzichte van de raming in de begroting 2014.

Kindgebonden budget

De uitgaven aan het kindgebonden budget zijn lager uitgekomen dan in de begroting 2014 was geraamd. Door de hogere economische groei en hogere inkomens hebben minder mensen recht op een (hoger) kindgebonden budget.

Leningen inburgering

Hoewel het aantal asielzoekers in Nederland in 2014 toegenomen is, blijft het aantal leningen achter bij de verwachtingen. Reden hiervoor is dat asielgerechtigden drie jaar de tijd hebben om in te burgeren. Niet iedereen maakt in het eerste jaar gebruik van de leenfaciliteit. Het aantal leningen is wel toegenomen ten opzichte van het vorige en eerste jaar van het nieuwe leenstelsel.

Nadere afrekening 2013 UWV en SVB (uitgaven en ontvangsten)

Dit betreft de nadere afrekening 2013 van verschillende regelingen van SZW. Begrotingsgefinancierde regelingen worden gedurende het jaar aan instellingen als UWV en SVB bevoorschot en achteraf exact afgerekend.

Overbruggingsregeling

De uitgaven aan de overbruggingsregeling AOW zijn lager uitgekomen dan in begroting 2014 geraamd. Het aantal mensen dat gebruik maakt van de overbruggingsregeling is lager dan eerder verondersteld, evenals de gemiddelde hoogte van de overbruggingsuitkering.

Wajong

De uitgaven aan de Wajong zijn hoger uitgekomen dan in begroting 2014 geraamd. Dit komt doordat het aantal mensen in de Wajong hoger was dan verwacht.

Eindejaarsmarge rbg-eng

Dit betreft de overheveling van de eindejaarsmarge naar de begroting van SZW.

Kasschuiven rbg-eng

Om het kasritme van de uitgaven te ondersteunen zijn diverse kasschuiven gedaan. De grootste hiervan betreft een kasschuif ten behoeve van de sectorplannen. Een deel van het budget voor de sectorplannen is van 2014 en 2015 overgeheveld naar latere jaren vanwege een derde tranche en een andere liquiditeitsbehoefte van de eerdere plannen. Een andere grote kasschuif betreft een schuif om de Rijksgebouwendienst te compenseren in 2015 in plaats van 2014 voor het mislopen van een gebruikersvergoeding.

Additionele middelen koopkracht (uitgaven en ontvangsten)

Ter ondersteuning van de koopkracht van gezinnen met kinderen is geïntensiveerd in het kindgebonden budget.

Eindejaarsmarge sza & Ramingtechnische veronderstelling in=uit

Dit betreft de overheveling van de eindejaarsmarge naar de begroting van SZW. Gelijkijdig is de ramingstechnische veronderstelling in=uit geboekt op de Aanvullende Post. De combinatie van beide bewerkstelligt dat het totale uitgavenbeeld niet wijzigt.

Hervorming kindregelingen (uitgaven en ontvangsten)

Dit betreft het aandeel van SZW in de bijstelling van de hervorming kindregelingen uit de Begrotingsafspraken 2014 (TK 2013–2014, [33 750, nr. 19](#)).

Intensivering kinderopvangtoeslag

Dit betreft de maatregel intensivering kinderopvangtoeslag uit de Begrotingsafspraken 2014 (TK 2013–2014, [33 750, nr. 19](#)).

Inzet overige middelen artikel 99

Dit betreft de inzet van vrijvallende reserveringen op het artikel nominaal en onvoorzien ter dekking van het met één jaar uitstellen van de kostendelersnorm in de AOW en het intrekken van het wetsvoorstel AOW-partnertoeslag (EK 2013–2014, [33 687, nr. 15](#)).

Inzet reservering kinderopvangtoeslag

Dit betreft de inzet van de reservering kinderopvangtoeslag ter dekking van de maatregel intensivering kinderopvangtoeslag uit de Begrotingsafspraken 2014 (TK 2013–2014, [33 750, nr. 19](#)).

Inzet restant eindejaarsmarge sza

Ter dekking van het budgettaire beeld SZA, heeft SZW het restant van de eindejaarsmarge ingezet.

Kasschuiven sza

Om het kasritme van de uitgaven binnen het kader SZA te ondersteunen zijn diverse kasschuiven gedaan. De grootste hiervan betreft een schuif van 2014 naar 2015 in verband met het in mei genomen besluit om de huishoudentoeslag niet per 2015 in te voeren. Naar aanleiding van besluitvorming in augustus is deze kasschuif uitgeboekt bij de mutaties afstel huishoudentoeslag.

Mkob verlaging

Ter dekking van de vervroegde inwerkingtreding van de twee-woningenmaatregel in de AOW is de koopkrachttegemotkoming oudere belastingplichtigen (MKOB) per 1 februari 2014 extra verlaagd.

Nominale ontwikkeling

Dit is een overboeking van het begrotingshoofdstuk «koppeling uitkeringen» naar de begroting van SZW. Hiermee zijn de begrotingsgefinancierde uitkeringen op het prijspeil van 2014 gebracht.

Wwb/p-wet overige aanpassingen

De aanpassingen WWB/Participatiewet (TK 2013–2014, [33 161, nr. 154](#)) bestaan uit meerdere begrotingsmutaties. Deze zijn per saldo budgettair neutraal (gedeeltelijk op het hoofdstuk koppeling uitkeringen). De overige aanpassingen betreffen onder andere de invoering van een studieregeling, het behouden van de ontheffing van de sollicitatieplicht alleenstaande ouders en het uitstel van de WWB-maatregelen naar 1 januari 2015. Ook de dekking vanuit de middelen ten behoeve van de verzachting van de kostendelersnorm zijn hierin meegenomen.

Wwb/p-wet zittend bestand wajong

De aanpassingen WWB/Participatiewet (TK 2013–2014, [33 161, nr. 154](#)) bestaan uit meerdere begrotingsmutaties. Deze zijn per saldo budgettair neutraal (gedeeltelijk op koppeling uitkeringen). De belangrijkste wijziging betreft het niet overgaan van het zittend bestand Wajong naar gemeenten.

Intensivering armoede- en schuldenbeleid

Voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid zijn middelen aan het Gemeentefonds toegevoegd.

Koopkrachttegemoetkoming

Als onderdeel van het 6 miljard pakket heeft in 2014 een eenmalige uitkering plaatsgevonden voor mensen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Dit betreft de overheveling van deze middelen naar het Gemeentefonds.

Bikk aow

De bijdrage in de kosten van de heffingskortingen (BIKK) aan het ouderdomsfonds is vastgesteld op basis van de Macro-economische Verkenning 2015 en hoger dan bij begroting geraamd. Dit wordt met name veroorzaakt door een verlaging van het tarief van de eerste schijf.

Rijksbijdrage vermogenstekort ouderdomsfonds

De rijksbijdrage aan het ouderdomsfonds voor 2014 is op basis van het Centraal Economisch Plan 2014 vastgesteld. De premie-inkomsten AOW zijn neerwaarts bijgesteld, waardoor het vermogenstekort ouderdomsfonds hoger is dan verwacht. Hierdoor is de rijksbijdrage naar boven bijgesteld. Daarnaast is het afstel van de huishoudentoeslag en de invoering van de inkomensondersteuning AOW verwerkt. Per saldo leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van de rijksbijdrage.

Bijstand zelfstandigen (BBZ)

Gemeenten krijgen een voorschot om BBZ te verstrekken. Voor sommige gemeenten is dat voorschot te hoog en voor anderen te laag. De realisaties t.o.v. de bevoorschottingen worden na afloop van elk jaar verrekenend. De ontvangsten bedroegen 16,3 mln.

Sociale Zekerheid

SOCIALE ZEKERHEID: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014	78.957,7
Mee- en tegenvallers	
Sociale zekerheid	
Anw	32,8
Aow	- 95,6
Bijstand	- 522,2
Kinderopvangtoeslag	- 305,3
Kindgebonden budget	- 109,1
Overbruggingsregeling	- 41,8
Re-integratie ao	- 32,9
Wajong	57,3
Wao	44,2
Wazo	- 63,7
Wga	- 127,4
Ww	- 1.227,5
Diversen	9,3
	- 2.381,9
Beleidsmatige mutaties	
Sociale zekerheid	
Business cases intensivering toezicht	- 37,5
Eindejaarsmarge sza	46,6
Hervorming kindregelingen	28,7
Intensivering kinderopvangtoeslag	100,0
Invulling in=uit-taakstelling	46,6
Inzet reservering kinderopvangtoeslag	- 100,0
Inzet restant eindejaarsmarge sza	- 46,5
Kasschuiven sza	- 488,8
Ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 46,6
Wwb/p-wet overige aanpassingen	40,0
Wwb/p-wet zittend bestand wajong	- 40,0
Diversen	15,1
	- 482,4
Technische mutaties	
Sociale zekerheid	
Brutering	80,5
Diversen	10,8
	91,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 2.773,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	76.184,7

SOCIALE ZEKERHEID: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014	1.116,1
Mee- en tegenvallers	
Sociale zekerheid	
Kinderopvangtoeslag	102,0
Kindgebonden budget	- 48,4
Nadere afrekening 2013 uuv en svb	69,6
Ww	- 58,8
Diversen	38,0
	<hr/>
	102,4
Beleidsmatige mutaties	
Sociale zekerheid	
Diversen	0,6
	<hr/>
	0,6
Technische mutaties	
Sociale zekerheid	
Diversen	0,1
	<hr/>
	0,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	<hr/>
	103,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	<hr/>
	1.219,3

ANW

De ANW-uitgaven zijn hoger uitgekomen dan begroot op basis van uitvoeringsgegevens van de SVB. Dit komt voornamelijk door een andere samenstelling van de populatie nabestaanden.

AOW

De AOW-uitgaven zijn lager uitgekomen dan begroot op basis van uitvoeringsgegevens van de SVB. Daarnaast is de gemiddelde hoogte van de partnertoeslag lager uitgekomen dan in de begroting 2014 was geraamd.

Bijstand

De uitgaven aan de bijstand zijn neerwaarts bijgesteld met name als gevolg van lagere werkloosheidscijfers dan waar eerder mee gerekend werd.

Kinderopvangtoeslag (uitgaven en ontvangsten)

De uitgaven aan de kinderopvang zijn lager uitgekomen dan eerder verwacht. Dit komt doordat het aantal kinderen in de kinderopvang en het aantal opvanguren per kind lager is uitgekomen ten opzichte van de raming in de begroting 2014.

Kindgebonden budget (uitgaven en ontvangsten)

De uitgaven aan het kindgebonden budget zijn lager uitgekomen dan in de begroting 2014 geraamd. Door de hogere economische groei en hogere inkomens hebben minder mensen recht op een (hogere) kindgebonden budget.

Overbruggingsregeling

Op basis van uitvoeringsinformatie van de SVB zijn de uitgaven aan de overbruggingsregeling AOW lager uitgekomen dan in begroting 2014 geraamd. Het aantal mensen dat gebruik maakt van de overbruggingsregeling is lager dan eerder verondersteld, evenals de gemiddelde hoogte van de overbruggingsuitkering.

Re-integratie arbeidsongeschiktheid

Door de crisis hebben minder arbeidsgehandicapten een baan. Hierdoor daalde het aantal aanvragen voor jobcoaching en nemen ook de kosten voor vervoersvoorzieningen af.

Wajong

De uitgaven aan de Wajong zijn hoger uitgekomen dan in begroting 2014 geraamd. Dit komt doordat het aantal mensen in de Wajong hoger was dan verwacht.

Wao

De opwaartse bijstelling van de uitgaven aan de WAO is met name veroorzaakt door een hogere gemiddelde uitkering.

Wazo

De WAZO-uitgaven komen lager uit dan bij de begroting geraamd. Het totaal aantal geboorten ligt lager, daarmee is het aantal uitkeringen voor zwangerschaps- en bevallingsverlof ook lager.

WGA

Het aantal mensen dat de WGA instroomt is lager dan gedacht. Daarnaast is de gemiddelde uitkering lager uitgekomen dan verwacht. Hierdoor zijn de uitgaven aan de WGA lager.

WW (uitgaven en ontvangsten)

De WW-uitgaven kwamen in 2014 lager uit dan bij begroting 2014. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de werkloosheid lager is uitgekomen dan waar bij de begroting vanuit werd gegaan.

Business cases intensivering toezicht

Dit betreft het saldo van de besparing op uitkeringslasten en de intensivering op uitvoeringskosten door versterking van het toezicht van UWV en SVB.

Eindejaarsmarge sza & Ramingtechnische veronderstelling in=uit

Dit betreft de overheveling van de eindejaarsmarge naar de begroting van SZW. Gelijkijdig is de ramingstechnische veronderstelling in=uit geboekt op de Aanvullende Post. De combinatie van beide bewerkstelligt dat het totale uitgavenbeeld niet wijzigt.

Hervorming kindregelingen (uitgaven en ontvangsten)

Dit betreft het aandeel van SZW in de bijstelling van de hervorming kindregelingen uit de Begrotingsafspraken 2014 (TK 2013–2014, 33 750, nr. 19).

Intensivering kinderopvangtoeslag

Dit betreft de maatregel intensivering kinderopvangtoeslag uit de Begrotingsafspraken 2014 (TK 2013–2014, 33 750, nr. 19).

Inzet reservering kinderopvangtoeslag

Dit betreft de inzet van de reservering kinderopvangtoeslag ter dekking van de maatregel intensivering kinderopvangtoeslag uit de Begrotingsafspraken 2014 (TK 2013–2014, 33 750, nr. 19).

Inzet restant eindejaarsmarge sza

Ter dekking van het budgettaire beeld SZA, heeft SZW het restant van de eindejaarsmarge ingezet.

Kasschuiven sza

Om het kasritme van de uitgaven binnen het kader SZA te ondersteunen zijn diverse kasschuiven gedaan. De grootste hiervan betreft een schuif van 2014 naar 2015 in verband met het in mei genomen besluit om de huishoudentoeslag niet per 2015 in te voeren. Naar aanleiding van besluitvorming in augustus is deze kasschuif uitgeboekt bij de mutaties afstel huishoudentoeslag.

WWB/p-wet overige aanpassingen

De aanpassingen WWB/Participatiewet (TK 2013–2014, 33 161, nr. 154) bestaan uit meerdere begrotingsmutaties. Deze zijn per saldo budgettair neutraal (gedeeltelijk op het hoofdstuk koppeling uitkeringen). De overige aanpassingen betreffen onder andere de invoering van een studieregeling, het behouden van de ontheffing van de sollicitatieplicht alleenstaande ouders en het uitstel van de WWB-maatregelen naar 1 januari 2015. Ook de dekking vanuit de middelen ten behoeve van de verzachting van de kostendelersnorm zijn hierin meegenomen.

WWB/p-wet zittend bestand wajong

De aanpassingen WWB/Participatiewet (TK 2013–2014, 33 161, nr. 154) bestaan uit meerdere begrotingsmutaties. Deze zijn per saldo budgettair neutraal (gedeeltelijk op koppeling uitkeringen). De belangrijkste wijziging betreft het niet overgaan van het zittend bestand Wajong naar gemeenten.

Bruterijng

Diverse uitkeringen zijn netto gekoppeld aan het netto minimumloon, maar kennen een ander bruto-netto traject dan het minimumloon. Wijzigingen in het bruto-netto traject van het minimumloon leiden tot aanpassing van het netto minimumloon. De uitkeringen die netto zijn gekoppeld, worden evenredig aangepast maar door het andere bruto-netto traject kan de bruto uitkering een afwijkende ontwikkeling vertonen dan die van het bruto minimumloon. Het effect hiervan op de uitkeringslasten wordt het bruterijngseffect genoemd. Het uitgavenkader SZA is voor dit effect gecorrigeerd.

Nadere afrekening 2013 UWV en SVB (uitgaven en ontvangsten)

Dit betreft de nadere afrekening 2013 van verschillende regelingen van SZW. Begrotingsgefinancierde regelingen worden gedurende het jaar aan instellingen als UWV en SVB bevoorschot en achteraf exact afgerekend.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	14.811,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Realisatie subsidies en opdrachten	- 21,2
Diversen	- 5,3
Zorg	
Tegemoetkomingen wtcg	53,9
Diversen	- 4,4
	23,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Ciz transitie kasschuif	15,0
Taakstellende onderuitputting	49,7
Transitie jeugdzorgplus-instellingen	32,4
Diversen	9,8
Zorg	
Subsidies capaciteit opleidingen	- 15,2
Diversen	- 2,4
	89,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Invoeringskosten decentralisatie jeugdhulp	- 30,3
Kaderwijziging tsz	- 42,3
Naar gf: combinatiefuncties en buurtsportcoaches	- 46,1
Diversen	59,5
Zorg	
Diversen	- 5,6
Niet tot een ijklijn behorend	
Bijstelling bikk	377,5
Kaderwijziging tsz	42,3
Zorgtoeslag	773,3
Diversen	8,8
	1.137,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	1.249,3
	16.060,9
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	
Totaal Internationale samenwerking	5,3
	16.066,2

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	72,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Realisatie	43,3
	43,3
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Ontvangsten wanbetalers	32,6
Vaststelling instellingssubsidie	19,5
Diversen	33,9
	86,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	45,6
Niet tot een ijklijn behorend	
Zorgtoeslag	786,1
Diversen	4,4
	836,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	965,4
	1038,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	1038,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	1038,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	1038,1

Realisatie subsidies en opdrachten

Deze post bestaat uit kleinere mee- en tegenvallers op de instrumenten subsidies en opdrachten. Bij de subsidies is verspreid over de verschillende artikelen sprake van een onderuitputting van 11,3 mln. Bij de opdrachten is dat 9,8 mln.

Diversen (Mee- en tegenvallers; Rijksbegroting in enge zin)

Dit betreft o.a. het saldo van diverse mee- en tegenvallers bij de overige instrumenten (- 7,3 mln.) en het apparaatsartikel (- 6,4 mln.).

Tegemoetkomingen Wtcg

De voor december 2013 voorziene uitbetaling van tegemoetkomingen Wtcg is deels over de jaargrens heengegaan als gevolg van het inkomensafhankelijk maken van de Wtcg. Dit leidt tot extra uitgaven in 2014 van 53,9 mln.

Diversen (Mee- en tegenvallers; Zorg)

Deze post betreft voornamelijk het saldo van de realisatie van de uitgaven voor opleidingen (- 11,6 mln.) en Caribisch Nederland (8,3 mln.).

CIZ transitie kasschuif

Tegen de achtergrond van de hervorming langdurige zorg heeft het CIZ in 2014 meerkosten. In 2016 zijn de exploitatiekosten lager dan de beschikbare middelen. Via een kasschuif is de ruimte uit 2016 in 2014 beschikbaar gesteld.

Taakstellende onderuitputting

Dit betreft de niet eerder verdeelde taakstelling op de begroting van VWS. Deze is deels bij de eerste supplettoire begrotingwet doorverdeeld en is verder ingevuld met de bij de tweede supplettoire begrotingswet gepresenteerde onderuitputting.

Transitie jeugdzorgplus-instellingen

De rijksinstellingen Almata en de Lindenhorst zijn per 1 juli 2014 geprivatiseerd. Vanwege de vertraging als gevolg van de opgeschorte onderhandelingen met de bonden, zijn transitiemiddelen doorgeschoven van 2013 naar 2014 (17 mln.). De kosten voor deze privatiseringen zijn daarnaast hoger uitgevallen dan begroot (15,4 mln.). Dit is onder andere het gevolg van extra kosten voor boventallig personeel, de afkoop van huisvestingsleningen en de overgang van medewerkers naar een andere CAO.

Diversen (Beleidsmatige mutaties; Rijksbegroting in enge zin)

Het betreft het saldo van een aantal mutaties waaronder een intensivering op sociale wijkteams (7 mln.) en vrijvallende middelen bij de aanschaf van antivirale middelen (9,6 mln.).

Daarnaast was er sprake van een knelpunt bij de uitvoering van InvoorZorg! tranche 2014 (9,6 mln.), vrijval van middelen bij de versterking van het regionaal arbeidsmarktbeleid doordat de werkzaamheden later dan gepland zijn aangevangen (8,6 mln.) en ruimte bij de subsidies aan het CIZ (7,4 mln.).

Subsidies capaciteit opleidingen

De vaststelling van subsidies in het kader van de opleidingen tot ziekenhuisarts leidt tot 15,2 mln. onderuitputting in 2014.

Diversen (Beleidsmatige mutaties; Zorg)

Hieronder valt het aanpassen van het kasritme om de invulling van de taakstelling op de opleidingsduur van de opleiding tot medisch specialist mogelijk te maken.

Invoeringskosten decentralisatie jeugdhulp

Dit betreft invoeringskosten die samenhangen met de overheveling van de jeugdhulp naar gemeenten. De middelen zijn gestort in het Gemeentefonds.

Kaderwijziging TSZ

Het betreft een technische mutatie waarmee een andere behandeling van de regeling Tegemoetkoming Specifieke Zorgkosten (TSZ) binnen de begroting van VWS wordt geaccommodeerd.

Naar gf: combinatiefuncties en buurtsportcoaches

Het betreft de bijdrage van VWS aan het programma voor buurtsportcoaches/ combinatiefunctionarissen. De middelen zijn via een overboeking aan het Gemeentefonds beschikbaar gesteld aan gemeenten.

Diversen (Technische mutaties; Rijksbegroting in enge zin)

Het betreft het saldo van een aantal kleine technische mutaties en desalderingen waaronder een overboeking van kader RBG-eng naar kader S ter compensatie voor de hogere uitgaven aan kinderbijslag en kindgebonden budget a.g.v. het uitstel van de invoering van het wetsvoorstel verbetering positie pleegouders (18,2 mln.), de loon- en prijsbijstelling tranche 2014 voor het kader RBG-eng (11,5 mln.), middelen voor

transitieprojecten HLZ (16,6 mln.), een desaldering ten behoeve van de PD-ALT (Projectdirectie Anthony van Leeuwenhoek Terrein) (20 mln.), een ijklijnmutatie voor de werkzaamheden omtrent de PGB-trekkingsrechten (12,8 mln.) en een ijklijnmutatie voor het plan van aanpak verbetering NVWA (8,1 mln.).

Diversen (Technische mutaties; Zorg)

Dit betreft o.a. een ijklijnmutatie van kader Z naar kader RBG-eng in het kader van verantwoord begroten waarbij de personeelskosten voor het Zorgverzekeringskantoor in Caribisch Nederland op het apparaatsartikel van de VWS begroting kunnen worden verantwoord (- 6,4 mln.).

Bijstelling BIKK

Dit is de bijstelling van de Bijdrage in Kosten van Kortingen (BIKK) naar aanleiding van actuele ramingen van het Centraal Planbureau.

Zorgtoeslag

Dit betreft de realisatie van de uitgaven op basis van gegevens van de Belastingdienst inzake de in 2014 gerealiseerde uitgaven aan de tegemoetkoming in kosten van de nominale zorgpremie. Deze toename volgt onder andere uit de economische ontwikkelingen en de ontwikkelingen op het gebied van de kosten van de zorg in Nederland in de afgelopen jaren.

Diversen (Technische mutaties; Niet tot de ijklijn behorend)

Dit betreft hoofdzakelijk de realisatie van de regeling Tegemoetkoming Specifieke Zorgkosten (4,2 mln.) en de afwikkeling algemene kas ZFW (4,2 mln.).

Realisatie (Mee- en tegenvallers; Rijksbegroting in enge zin)

Deze post is het saldo van diverse mee- en tegenvallende ontvangsten, waaronder meevallende ontvangsten bij Volksgezondheid (20,5 mln.), Curatieve Zorg (9,4 mln.) en Oorlogsgetroffenen en herinnering WO II (8,2 mln.).

Ontvangsten wanbetalers

In 2014 zijn de ontvangsten uit de wanbetalersregeling 32,6 mln. hoger uitgevallen dan geraamd in de begroting.

Diversen (Mee- en tegenvallers; Rijksbegroting in enge zin)

Deze post bestaat uit kleinere mee- en tegenvallers op verschillende budgetten.

Vaststelling instellingsubsidie

Met ingang van 2013 loopt de financiering van de huisartsenopleiding via de beschikbaarheidsbijdrage en is de subsidierelatie van VWS met de Stichting Beroeps Opleiding Huisartsen (SBOH) geëindigd. Een gevolg hiervan is dat de SBOH het met subsidie opgebouwd vermogen aan VWS heeft terugbetaald.

Diversen (Beleidsmatige mutaties; Rijksbegroting in enge zin)

Het betreft het saldo van een aantal kleine mutaties waaronder ontvangsten door de afrekening van in 2013 betaalde voorschotten van de SVB (8,1 mln.) en hogere ontvangsten bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) door niet meer benodigde middelen voor de leegstand van gebouwen en doordat de NVWA hogere boetes heeft geïnd (6 mln.).

Diversen (Technische mutaties; Rijksbegroting in enge zin)

Het betreft het saldo van verschillende technische mutaties en desalderingen, waaronder de desaldering ten behoeve van PD-ALT (20 mln.).

Zorgtoeslag

Dit betreft een aanpassing van de ontvangsten op basis van gegevens van de Belastingdienst inzake de in 2014 gerealiseerde terugontvangsten van verstrekte tegemoetkomingen in kosten van de nominale zorgpremie. Deze is gebaseerd op verrekeringen van verstrekte voorschotten en terugvorderingen op definitief vastgestelde tegemoetkomingen.

Diversen (Technische mutaties; Niet tot de ijklijn behorend)

Dit betreft het saldo van een klein aantal mutaties waaronder de ontvangsten voor de afwikkeling algemene kas ZFW (4,2 mln.).

Budgettair Kader Zorg

ZORG: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014	72.895,0
Mee- en tegenvallers	
Zorg	
Eerstelijnszorg	- 175,2
Financieringsmutatie awbz	- 185,3
Genees- en hulpmiddelen	- 1.026,8
Grensoverschrijdende zorg	- 264,1
Medisch specialistische zorg	- 95,8
Nominale ontwikkeling	- 242,7
Rijksvaccinatieprogramma	- 46,9
Tegemoetkomingen wtcg	53,9
Vrijval nominaal en onverdeeld	- 295,5
Ziekenvervoer	- 35,0
Zorg in natura	- 47,7
Diversen	28,4
	- 2.332,7
Beleidsmatige mutaties	
Zorg	
Nacalculatie 2014	114,0
Vrijval loon- en prijsbijstelling	- 72,0
Diversen	6,3
	48,3
Technische mutaties	
Zorg	
Correctie kader jeugd	- 346,0
Diversen	- 53,2
	- 399,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 2.683,8
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	70.211,2

ZORG: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014	5.068,6
Mee- en tegenvallers	
Zorg	
Eigen bijdrage awbz	51,1
	51,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	51,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	5.119,7

Eerstelijnszorg

Bij de eerstelijnszorg doet zich in 2014 een per saldo onderschrijding van 175 mln. voor.

Bij de huisartsenzorg is voor het jaar 2014 een onderschrijding van 43 mln. te zien.

Bij de tandheelkundige zorg is over het jaar 2014 een onderschrijding te zien van 23 mln. De over 2013 geconstateerde meevaller van 46 mln. werkt gedeeltelijk door naar 2014.

Bij de fysiotherapie is over 2014 een onderschrijding van 44 mln. te zien. De lagere uitgaven zijn het gevolg van de doorwerking van de beleidsmaatregelen 2012: het aantal zittingen voor eigen rekening is verhoogd naar 20 en er zijn aandoeningen geschrapt van de chronische lijst. Bij de logopedie is er over 2014 een onderschrijding van 38 mln. Na het kostenonderzoek van de NZa zijn de tarieven, en daarmee ook het beschikbare budget, over 2012–2014 stapsgewijs per jaar verhoogd. Een verklaring voor de lagere uitgaven is dat de contracten gebaseerd zijn op lagere tarieven dan de nieuwe maximumtarieven. Bovendien geldt er bij de fysiotherapie en de logopedie een scherpere beoordeling van aanvragen en wellicht ook een verminderde vraag als gevolg van verhoogd eigen risico.

Bij de diëtadvisering is er over 2014 een onderschrijding van 17 mln. Een deel van de verklaring van de lagere uitgaven is dat na de heropname in het pakket in 2013 de diëtistenpraktijken weer op gang moeten komen.

Financieringsmutatie AWBZ

Bij de AWBZ is er sprake van een financieringsmeevaller van 185 mln. De financieringsmutaties worden veroorzaakt door een zeker tijdsverloop tussen het moment waarop de NZa de productieafspraken van partijen ontvangt en de verwerking daarvan in de budgetten en de bevoorschotting/declaraties van de instellingen. Als gevolg daarvan is het gebruikelijk dat de financiering binnen een jaargrens afwijkt van de uitgaven (budgetten) in dat jaar. Deze verschillen worden in het daaropvolgende jaar verrekend, waarmee meerjarig gezien de financiering de uitgaven altijd volgt.

Genees- en hulpmiddelen

Op basis van de uitvoeringsinformatie van het Zorginstituut Nederland zijn de uitgaven bij de geneesmiddelen voor 2014 flink naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling bestaat enerzijds uit de structurele doorwerking van de bijstelling die naar voren kwam uit de actualisatie over 2013 (611 mln.) en anderzijds uit de realisatiegegevens over 2014 (188 mln.). Deze nieuwe onderschrijding wordt met name verklaard doordat de groei in het geneesmiddelengebruik lager uitvalt dan waarmee in de raming rekening werd gehouden. Dat komt door een lagere volumegroei in combinatie met een nog verdere daling van de gemiddelde geneesmiddelenprijzen onder druk van patentverlies en het door zorgverzekeraars gevoerde preferentiebeleid.

Bij de hulpmiddelen bestaat de neerwaartse bijstelling uit de bij de Begrotingsafspraken 2014 reeds verwerkte ramingsbijstelling van 145 mln. en een aanvullende onderschrijding van 83 mln. op basis van de realisatiecijfers over 2014 van het Zorginstituut Nederland. Deze onderschrijding valt met name te verklaren doordat de uitgaven in de hulpmiddelensector zich lijken te stabiliseren, waardoor niet alle beschikbare groeiruimte nodig blijkt te zijn.

Grensoverschrijdende zorg

Bij de grensoverschrijdende zorg is in 2014 sprake van een grote onderschrijding van 264 mln. Het is gebleken dat de uitgaven aan grensoverschrijdende zorg een grillig karakter hebben. Dit wordt voor een deel veroorzaakt door de afrekening op kasbasis, waarbij declaraties onregelmatig worden ontvangen en verwerkt door het Zorginstituut Nederland. De onderschrijding is in 2014 uitzonderlijk hoog omdat het

voornamelijk een verrekening van meerdere oude jaren betreft. Het grootste deel van deze verrekening wordt veroorzaakt doordat diverse kostprijzen lager zijn vastgesteld (mede als gevolg van een voor Nederland gunstig wisselkoerseffect) dan was geraamd.

Tweedelijnszorg

Bij de tweedelijnszorg is er sprake van een per saldo meevaller van 96 mln. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door een meevaller bij de geriatrische revalidatiezorg van 80 mln. Gelet op onzekerheden in de voorlopige cijfers zijn de ramingen voor instellingen voor medisch-specialistische zorg en vrijgevestigde medisch specialisten niet bijgesteld.

Nominale ontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling is conform systematiek aangepast op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP 2014) van het CPB.

Rijksvaccinatieprogramma

De uitgaven voor de uitvoering van het RVP en de hielprik zijn als het gevolg van gunstige aanbestedingen en dalende geboortecijfers lager dan het beschikbare budget.

Tegemoetkomingen wtcg

De voor december 2013 voorziene uitbetaling van tegemoetkomingen Wtcg is deels over de jaargrens heengegaan als gevolg van het inkomensafhankelijk maken van de Wtcg.

Vrijval nominaal en onverdeeld

Er is sprake van vrijval op de post nominaal en onverdeeld. Deze vrijval doet zich met name voor bij de curatieve zorg.

Ziekenvervoer

Zowel bij het ambulancevervoer als bij overig ziekenvervoer is er sprake van een onderschrijding. Uit de NZa-gegevens blijkt een lagere groei van 2013 op 2014 dan de groei van het in de VWS-begroting beschikbare budget.

Zorg in natura

Bij de zorg in natura is op grond van uitvoeringsinformatie van het Zorginstituut Nederland en de Nederlandse Zorgautoriteit sprake van een per saldo meevaller van circa 48 mln. Dit saldo bestaat uit enkele tegenvallers bij overige zorg in natura (49 mln.) en de extramurale zorg van 40 mln. Deze tegenvallers worden echter meer dan gecompenseerd door een neerwaartse bijstelling van de uitgaven aan intramurale verpleging en verzorging (196 mln.), intramurale gehandicaptenzorg (62 mln.) en intramurale geestelijke gezondheidszorg (36 mln.). De uitgaven bij de intramurale sectoren zijn vooral lager doordat de extramuraliseringseffecten van de lage zzp's nog niet in de ramingen waren verwerkt.

Nacalculatie 2014

In verband met wijziging van de indexeringsystematiek in de AWBZ/WLZ, ontstaat een incidentele mutatie van 114 mln.

Vrijval loon- en prijsbijstelling

Dit betreft vrijvallende middelen door een lagere uitkering voor loonontwikkeling dan eerder geraamd.

Correctie kader jeugd

Vanwege de decentralisatie van de jeugd-ggz valt de schadelast van de verzekeraars in 2014 eenmalig lager uit, omdat een deel van diagnose behandel combinaties (DBC) van de de jeugd-ggz doorloop kent naar 2015. Om hiervoor te corrigeren wordt het kader jeugd eenmalig naar beneden bijgesteld.

Eigen bijdrage awbz

Op basis van de cijfers van het Zorginstituut heeft zich in 2014 een ontvangstenmeevaller voor gedaan. De meevaller wordt verklaard door een stijging van de eigen bijdrage bij zorg zonder verblijf en een hogere opbrengst door de vermogens-inkomensbijtelling.

Buitenlandse Handel & Ontwikkelingssamenwerking

XVII BUITENLANDSE HANDEL & ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	2.813,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	2.813,1

XVII BUITENLANDSE HANDEL & ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	27,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	27,5
Totaal Internationale samenwerking	104,4
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	131,8

Wonen & Rijksdienst

XVIII WONEN & RIJKSDIENST: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	3.370,8
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Huurtoeslag	263,4
Huurtoeslag ramingen	116,4
Diversen	- 20,7
	<hr/>
	359,1
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Huurtoeslag (tekort 2013)	96,9
Kasschuif nef	- 25,0
Meeropbrengst grondverkoop	20,0
Revolverend fonds 2	- 57,8
Diversen	- 5,8
	<hr/>
	28,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Huurtoeslag (tekort 2013)	- 96,9
Diversen	25,9
	<hr/>
	- 71,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	316,3
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	3.687,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	3.687,1

XVIII WONEN & RIJKSDIENST: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	588,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Ramingen huurtoeslag	19,1
Diversen	11,0
	30,1
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Meeropbrengst grondverkopen	20,0
Diversen	1,5
	21,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	14,0
	14,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	65,6
	14,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	654,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	654,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	654,0

Huurtoeslag

De uitgaven bij de huurtoeslag zijn in 2014 263,4 mln. hoger dan geraamd. De oorzaak van deze overschrijding ligt in de groter dan verwachte toename van het aantal aanvragers, voornamelijk vanwege de slechte economische omstandigheden, en een afname van het niet-gebruik.

Huurtoeslag: ramingen en tekort 2013

Bij de huurtoeslag is voor de jaren 2014 – 2016 sprake van tekorten die in de jaren 2017 – 2019 omslaan in meevallers. De tekorten worden vooral veroorzaakt door de bij het Begrotingsakkoord deels teruggedraaide afschaffing van de fiscale aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten. Doordat de fiscale aftrek nu gedeeltelijk blijft bestaan, zijn de belastbare inkomens van de groep die hier gebruik van maakt lager en daardoor hebben ze mogelijk recht op (meer) huurtoeslag. De meevaller in latere jaren wordt vooral veroorzaakt door een bijgestelde inflatieraming, die tot meevallers in de huurprijsontwikkeling leidt. Voor 2014 leidt dat tot een tegenvaller van 116,4 mln. bij de uitgaven en een meevaller van 19,1 mln. bij de ontvangsten. Daarnaast is sprake van een overschrijding van 96,9 mln. op de huurtoeslag in 2013.

Diversen (mee- en tegenvallers; uitgaven)

Een deel van de middelen als gevolg van de meeropbrengsten uit grondverkopen (zie ook ontvangsten en beleidsmatige mutaties) schuift via de eindejaarsmarge door naar 2015. Daarnaast is er sprake van vertraging bij de renovatie van de tuinmuur van park Sorghvliet, ook die uitgaven schuiven door.

Kasschuif NEF

Het kabinet geeft op het gebied van de financiering van energiebesparende maatregelen een impuls met revolverende fondsen voor energiebesparing van woningen (TK 2013–2014, 30 196, nr. 223). In januari 2014 is een fonds voor eigenaren-bewoners gestart in de vorm van het Nationaal Energiebespaarfonds (NEF) met een rijksbijdrage van 75 mln. Met dit bedrag plus de bijdrage vanuit de markt komt er in totaal 300 mln. beschikbaar voor leningen voor eigenaren-bewoners. Van de totale rijksbijdrage is 50 mln. uitgekeerd in het fonds. De resterende 25 mln. wordt meegenomen naar volgend jaar.

Meeropbrengsten grondverkoop

Dit betreft de afkoop van een meerwaardeclausule van Groningen Seaports.

Revolverend fonds 2

Het voor het Revolverend Fonds Energiebesparing Verhuurders in 2014 beschikbare budget is niet geheel tot betaling gekomen en schuift door naar 2015.

Diversen (technische mutaties; uitgaven)

Dit betreft onder andere aanvulling van negatief eigen vermogen van de Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk (UBR) van circa 4,5 mln. Een deel van het surplus eigen vermogen van Logius, dat bij Voorjaarsnota is teruggestort aan het moederdepartement, is overgeheveld naar de begroting van BZK (VII) voor de uitvoering van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) in 2014. Over 2013 heeft SSC-ICT Haaglanden een positief resultaat behaald dat heeft geleid tot een surplus eigen vermogen. Dit surplus is aan de opdrachtgevers (IenM, VWS, SZW en BZK) teruggestort.

Diversen (beleidsmatige mutaties; niet-belastingontvangsten)

In september 2014 zijn middels een veiling zeven extra concessies voor tankstations langs snelwegen vergeven.

Diversen (technische mutaties; niet-belastingontvangsten)

Het merendeel betreft afrekening van voorschotten uit 2012 en 2013.

Gemeentefonds

B GEMEENTEFONDS: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	18.381,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Wijziging betalingsverloop	- 22,2
	- 22,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Wijziging betalingsverloop 2013	34,8
Diversen	1,0
	35,8
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Accres tranche 2013	118,9
Accres tranche 2014	- 234,8
Armoedebeleid	70,0
Buurtsportcoaches vws	46,1
Invoeringskosten jeugdzorg	32,0
Rsp zuiderzeelijn gf	56,9
Vth-taken	40,8
Diversen	51,2
Sociale zekerheid	
Koopkrachttegemoetkoming	66,0
Zorg	
Iu wmo	94,0
Diversen	5,2
	346,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	359,9
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	18.741,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	18.741,1

B GEMEENTEFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,1
	0,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,1

Wijziging betalingsverloop

De uitbetalingen aan de gemeenten in 2014 zijn lager dan eerder geraamd. De oorzaak is gelegen in het feit dat nog niet voor alle verdeelmaatstaven de definitieve gegevens beschikbaar zijn. In dat geval worden bij de uitbetalingen aan gemeenten gegevens van het vorige jaar gebruikt. Op het moment dat de definitieve gegevens beschikbaar komen, wordt het verschil tussen begroting en uitbetalingen weggenomen. De algemene uitkering zal daartoe bij de eerste supplettoire begroting 2015 Gemeentefonds met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

Wijziging betalingsverloop 2013

In 2013 is een gedeelte van het Gemeentefonds niet uitbetaald aan gemeenten. Dit is veroorzaakt doordat de verdeelmaatstaven niet allemaal in 2013 definitief konden worden vastgesteld, waardoor niet kon worden overgegaan tot betaling aan gemeenten. Het resterende bedrag is in 2014 uitbetaald.

Accres tranche 2013

Het accres kent jaarlijks twee bijstellingsmomenten, Voorjaarsnota en Miljoenennota, en één vaststellingsmoment bij het FJR. Het definitieve accrespercentage over 2013 is in 2014 vastgesteld op -0,33 procent op basis van de stand FJR 2013. Op basis van dit vastgestelde accrespercentage heeft afrekening plaatsgevonden in 2014.

Accres tranche 2014

De accessen voor het jaar 2014 zijn aangepast aan de uitkomsten van de normeringssystematiek. Het accres voor het jaar 2014 is definitief vastgesteld op 2,02 procent. Afrekening hiervan vindt plaats in 2015.

Armoedebeleid

Voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid is in 2014 70 mln. aan de algemene uitkering toegevoegd.

Buurtsportcoaches VWS

Het betreft de bijdrage van VWS aan het programma voor buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen. De middelen zijn via een overboeking naar het Gemeentefonds beschikbaar gesteld aan gemeenten.

Invoeringskosten jeugdzorg

Dit betreft de overheveling van de invoeringskosten in 2014 voor de jeugdzorg naar het Gemeentefonds.

RSP Zuiderzeelijn GF

Ten gunste van de gemeente Assen voor het project FlorijnAs in verband met RegioSpecifiekPakket (RSP) Zuiderzeelijn zijn er middelen aan het Gemeentefonds toegevoegd.

VTH-taken

Dit betreft de overheveling van taken van provincies aan gemeenten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Koopkrachttegemoetkoming

Dit betreft een eenmalige koopkrachttegemoetkoming voor minima van 66 mln. De middelen voor de gemeenten zijn eenmalig in 2014 via het Gemeentefonds verstrekt.

IU Wmo

De integratie-uitkering Wmo is opgehoogd voor de maatwerkvoorziening voor inkomenssteun chronisch zieken. Daarnaast is de integratie-uitkering Wmo verhoogd als gevolg van volume-, loon- en prijsindexatie.

Provinciefonds

C PROVINCIEFONDS: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	1.172,0
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,0
	<hr/>
	0,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,1
	<hr/>
	- 0,1
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Accres tranche 2013	14,5
Accres tranche 2014	- 21,8
Nationale gebiedsontwikkeling IJsselsprong	18,0
Natuur	100,0
Vth-taken	- 40,8
Zuiderzeelijn rep-middelen	32,5
Diversen	21,3
	<hr/>
	123,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	123,8
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	1.295,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	1.295,7

C PROVINCIEFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

Accres tranche 2013

Het accres kent jaarlijks twee bijstellingsmomenten, Voorjaarsnota en Miljoenennota, en één vaststellingsmoment bij het FJR. Het definitieve accrespercentage over 2013 is -0,33 procent op basis van de stand FJR 2013. Op basis van dit vastgestelde accrespercentage vindt afrekening plaats.

Accres tranche 2014

Het accres voor het jaar 2014 is aangepast aan de uitkomsten van de normeringssystematiek. Het accres voor het jaar 2014 is definitief vastgesteld op 2,02 procent. Afrekening hiervan vindt plaats in 2015.

Nationale gebiedsontwikkeling IJsselsprong

Dit betreft de overheveling van middelen voor het Nota Ruimte project IJsselsprong.

Natuur

Het kabinet heeft besloten over de extra middelen voor het decentralisatieakkoord Natuur en over de afspraak uit het Regeerakkoord om te komen tot een robuust natuurnetwerk. Dit is in de hoofdlijnennotitie voor ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland verder uitgewerkt. Deze middelen zijn structureel toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering natuur, waarvan 100 mln. in 2014.

VTH-taken

Dit betreft de overheveling van taken van provincies aan gemeenten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Zuiderzeelijn REP-middelen

In het kader van het Ruimtelijk Economisch Programma (REP) als onderdeel van het regiospecifiek pakket (RSP) Zuiderzeelijn zijn middelen via een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld aan de provincies Friesland, Groningen, Drenthe en Flevoland.

Infrastructuurfonds

A INFRASTRUCTUURFONDS: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	6.594,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 43,4
	- 43,4
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Kasschuiven	- 64,8
Saldo 2013	26,7
Saldo 2014 art. 12 wegen	133,6
Saldo 2014 art. 13 spoor	- 124,8
Saldo 2014 art. 15 vaarwegen	18,9
Saldo 2014 art. 17 megaprojecten	- 35,1
Diversen	- 2,7
	- 48,2
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Desalderingen wegen	30,0
Kasschuif if vjn	- 250,0
Overboeking met hxii: reglok	- 101,3
Subsidie prorail	45,2
Wegen: overboekingen met hxii	- 159,0
Diversen	40,2
	- 394,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 486,4
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	6.108,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	6.108,2

A INFRASTRUCTUURFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	6.594,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 10,6
	- 10,6
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Kasschuiven	- 64,8
Saldo 2013	38,9
Saldo 2014 art. 12 wegen	- 23,9
Diversen	5,1
	- 44,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Desalderingen wegen	30,0
Kasschuif if	- 250,0
Overboeking met hxii: reglok	- 101,3
Subsidie prorail	45,2
Wegen: overboekingen met hxii	- 159,0
Diversen	40,2
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	- 12,3
	- 407,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 462,2
	- 462,2
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	6.132,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	6.132,3
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	6.132,3

Diversen (mee- en tegenvallers)

Dit betreft onder andere de volgende mutaties:

Saldo 2014 art. 13 spoor (- 12 mln.): Voor een bedrag van 7 mln. zullen vervangingsinvesteringen in 2015 plaatsvinden in plaats van 2014.

Daarnaast werd er 4 mln. aan gebruiksvergoeding HSA (HSL-Zuid) niet verrekend; in 2015 zal de definitieve verrekening 2009-2014 plaatsvinden. Tevens is bij Slotwet 1 mln. aan ruimte voor het Actieplan Groei op het Spoor teruggeboekt van lenM. Deze zal doorschuiven naar 2015.

Saldo 2014 art. 15 vaarwegen (- 14 mln.): Bij het Dynamisch Verkeersmanagementproject is een factuur aangehouden omdat met de leverancier van VOS (Verkeersmanagement Ondersteuning voor de Scheepvaart) nog onderhandeld werd over het geleverde en gefactureerde werk. Een aantal activiteiten en betalingen die hieraan gekoppeld waren schuiven ook door. Een ander onderdeel is een vertraging in opgedragen werkzaamheden van de leverancier van MSW (Maritiem Single Window), waardoor pas in 2015 kan worden betaald. Daarnaast werd een aantal verwachte subsidievestigingen voor het Subsidieprogramma Zeehaveninnovatieproject voor Duurzaamheid (ZIP) niet gehaald. Ook een subsidie aan de Provincie Noord-Holland ten behoeve van de Zaan (Wilhelminasluis) is niet tot uitkering gekomen. Er was meer tijd nodig voor het ontwerp van de sluiskolk vanwege de complexiteit van de kadeconstructie grenzend aan het Zaangemaal. Deze middelen schuiven door naar 2015.

Saldo 2014 art. 17 megaprojecten (- 10 mln.): Restwerkzaamheden op het gebied van herverdeling van gronden en bodemsanering verliepen

langzamer dan verwacht ten behoeve van de nazorg aanleg Betuweroute. Daarnaast kwam het niet tot een uitspraak in twee rechtszaken (ontei-gening en planschade) met betrekking tot de nazorg aanleg HSL-Zuid. Tevens is een aantal verwachte naheffingen en afrekeningen nog niet ontvangen. De hiervoor gereserveerde middelen worden doorgeschoven naar 2015. Omdat het opzetten van een gezamenlijk programma van IenM, ProRail en NS ten behoeve van ERTMS langer duurde dan gedacht is er ongeveer 5 mln. minder gerealiseerd dan begroot. Deze middelen schuiven door naar 2015.

Saldo 2014 art. 18 Overig (- 7 mln.): Er heeft vertraging plaatsgevonden bij de projecten Container Transferium Alblasserdam (2 mln.) en RSC Maasvlakte (5 mln.). Deze middelen schuiven door naar 2015.

Kasschuiven

Om voor alle modaliteiten tot een sluitende programmering te komen, zijn kasschuiven over de diverse jaren tussen de modaliteiten toegepast.

Saldo 2013

Het nadelig saldo van 2013 (uitgaven 26,7 mln. – ontvangsten 38,9 mln. = - 12,2 mln.) heeft geleid tot een evenredige verlaging van de begroting voor het jaar 2014 van het Infrastructuurfonds.

Saldo 2014 art. 12 wegen

Dit betrof het saldo van uitgaven/ontvangsten voor artikel 12 (Hoofd-wegen):

Er is sprake van lagere uitgaven op Beheer, Onderhoud en Vervanging die het gevolg waren van vertraging in de aanbesteding van enkele projecten binnen het programma Vervanging en Renovatie.

Op Aanleg was sprake van een lagere realisatie ten opzichte van de programmering (80 mln.). De belangrijkste veroorzakers waren: A1/A6/A9 Schiphol Amsterdam – Almere, A4 Delft – Schiedam, Beter Benutten en A13/A16 Rotterdam. Echter, omdat wordt gewerkt met een overprogram-mering (157 mln.) leidde dit per saldo tot een budgettair tekort (77 mln.). De lagere uitgaven op Geïntegreerde Contractvormen werden met name veroorzaakt door het project N33 Assen-Zuidbroek.

Bij de begroting 2015 is een negatieve investeringsruimte gepresenteerd voor 2014 (minregel in verband met het niet volledig uitkeren van de prijsbijstelling). Het minbedrag voor 2014 (68 mln.) is bij Najaarsnota opgelost.

Daarnaast heeft RWS eerder dan verwacht met de opdrachtnemers overeenstemming bereikt over enkele facturen voor reeds uitgevoerde werkzaamheden. Dit leidde bij slotwet tot een versnelling van uitgaven (33 mln.).

Saldo 2014 art. 13 spoor

Dit betreft het saldo van uitgaven/ontvangsten op artikel 13 Spoorwegen: Op Beheer, onderhoud en vervanging was sprake van lagere uitgaven (18 mln.) omdat de wijzigingsbeschikking aan ProRail 2014 (BOV) lager uit viel dan verwacht. Dit kwam vooral doordat een deel van de vervangingsin-vesteringen naar 2015 zijn verschoven. Daarnaast kwam het restant van de gereserveerde middelen voor het actieplan groei op het spoor in 2014 niet meer in 2014 tot uitkering en zal worden doorgeschoven naar 2015. Op Aanleg was sprake van een lagere realisatie ten opzichte van de programmering (133 mln.). Belangrijkste veroorzakers waren: Sporen-driehoek Noord-Nederland, Goederencorridor Rotterdam-Genua, Programma kleine functiewijzigingen, Vleuten-Gelderalsen, Rijswijk-Schiedam incl. Spoorcorridor Delft, AKI Veiligheidsknelpunten en

Punctualiteit en capaciteitsknelpunten (ATG). Omdat wordt gewerkt met een overprogrammering (27 mln.) leidde dit tot een budgettair overschot (106 mln.).

De lagere uitgaven op Geïntegreerde Contractvormen waren het gevolg van meevallende renteaanpassingen en nog niet genomen besluiten over belastingaanpassingen waardoor de beschikbaarheidsvergoeding in 2014 lager uitviel dan begroot. Bij de begroting 2015 is een negatieve investeringsruimte gepresenteerd voor 2014 (in verband met het niet volledig uitkeren van de prijsbijstelling). Deze is bij najaarsnota opgeheven (13 mln.).

Saldo 2014 art. 15 vaarwegen

Dit betreft het saldo van uitgaven/ontvangsten op artikel 15 Hoofdvaarwegennet:

De lagere uitgaven op Beheer, Onderhoud en Vervanging zijn veroorzaakt door de volgende projecten binnen het programma Vervanging en Renovatie: Impuls Groot Onderhoud, NoMo-AOV en Berging Baltic Ace. Op Aanleg was sprake van een lagere realisatie ten opzichte van de programmering (7 mln.). Belangrijkste veroorzaker was Dynamisch Verkeersmanagement. Omdat wordt gewerkt met een overprogrammering (21 mln.) leidde dit tot een budgettair tekort (14 mln.). Bij de begroting is een negatieve investeringsruimte gepresenteerd voor 2014 (in verband met het niet volledig uitkeren van de prijsbijstelling). Deze wordt nu opgeheven (19 mln.).

Saldo 2014 art. 17 megaprojecten

Dit betreft het saldo van uitgaven/ontvangsten op artikel 17 Megaprojecten:

De lagere uitgaven op Betuweroute zijn veroorzaakt doordat er in 2014 geen beroep op de post onvoorzien is gedaan.

De lagere uitgaven op HSL worden veroorzaakt doordat een groot deel van de ontvangsten die aan het uitgavenbudget zijn toegevoegd niet meer in 2014 wordt uitgegeven.

De lagere uitgaven op ERTMS worden veroorzaakt doordat lenM, ProRail en NS sinds de start van de kwartiermakersfase vooral capaciteit uit de eigen organisaties hebben gehaald. Dit zal naar verwachting leiden tot een andere verdeling van de middelen over de jaren.

De lagere uitgaven op ZuidasDok worden veroorzaakt doordat een deel van de uitgaven voor Functievrij maken (voorbereiding realisatie) in 2014 doorschuiven naar latere jaren.

Desalderingen wegen

Deze post bestaat uit:

A2 Holendrecht: In 2008 zijn bestuursakkoorden gesloten tussen Rijk en provincies. Hierbij is afgesproken dat de provincie Utrecht 20 mln. bijdraagt aan het project A2 Holendrecht – Oudenrijn. De rijksbijdrage aan het project is hiermee destijds niet verlaagd.

Sluiskil: Conform het advies van de commissie van wijzen ontving lenM vanuit Vlaanderen 15,7 mln.

A1 Apeldoorn – Azelo: Met de provincies Overijssel en Gelderland en de regio Twente is afgesproken dat zij in een bijdrage leveren van 142 mln. aan dit project. Dit is vastgelegd in een bestuursovereenkomst. Een bedrag van 28,5 mln. werd in 2014 terugbetaald aan provincie Overijssel en Gelderland.

Schiphol-Amsterdam-Almere: Dit betrof een bijstelling van de ontvangsten voor het deeltraject Amstelveen (60 mln.).

A28/A1 Knooppunt Hoevelaken: Dit betrof de bijdrage van de regio (28,3 mln.).

Kasschuif IF VJN

Er heeft een kasschuif plaatsgevonden binnen het Infrastructuurfonds van 2014 naar 2016 en 2017 om de schommelingen binnen het budget te egaliseren. Deze kasschuif is bij Voorjaarsnota verwerkt. Dit heeft geen gevolgen gehad voor lopende projecten en de investeringsruimte op het fonds.

Overboeking met hxii: reglok

Uit dit artikel worden de volgende overboekingen naar de begroting van lenM aangebracht:

Een betaling aan de Waddenveren (9 mln.). Doeksen neemt de veerdienst naar Terschelling over van Eigen Veerdienst Terschelling. EVT stopt met varen. Hiermee is de veerverbinding voor de komende 15 jaar veiliggesteld.

Voor het project FlorijnAs, een project binnen het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn, vervult de gemeente Assen de rol van contracterende partij. Om deze rol te kunnen vervullen stortte lenM, in lijn met 2010, 2011 en 2012, delen van het taakstellende budget in het Gemeentefonds.

Het regiodeel van het Ruimtelijk Economisch Programma, onderdeel binnen het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn, was geparkeerd op de begroting van lenM. lenM stortte, in lijn met 2010, 2011 en 2012, delen van dit budget in het Provinciefonds.

Subsidie ProRail

Dit betreft de vaststelling van de subsidie voor ProRail over 2012 (44,2 mln.). Deze vaststelling leidde tot een terugbetaling van ProRail aan lenM die bij de subsidieverlening 2014 weer werd opgevraagd. Het restant had betrekking op de afrekening van een aantal aanlegprojecten.

Wegen: overboekingen met HXII

Deze mutatie betreft overboekingen van artikel 12 van het Infrastructuurfonds naar de begroting van lenM voor Beter Benutten (129 mln.), Zuidas (13 mln.) en N23 (35 mln.).

Diversen (niet-belastingontvangsten)

Dit betreft het saldo van verschillende technische mutaties. De grootste mutaties zijn:

Aandeel lenM in rijksbrede korting (14 mln.): Dit gaat om de verwerking van de rijksbrede korting op de collectieve sector die reeds in 2013 is afgesproken.

Boekingen ontvangsten (27 mln.): Dit betreft de desaldering van de bijdragen van derden in diverse projecten, met name voor de N18 Varsseveld en een aanpassing van het kasritme (2014–2016) voor bijdrage aan de A12/15.

Cyber security (15 mln.): Beveiligd Werken richtte zich op het «in control» brengen en houden van de missiekritieke systemen (MKS) en Industriële Automatisering ter ondersteuning van de maatschappelijk vitale en primaire processen van RWS. Missie Kritieke Systemen zijn ICT systemen die een essentiële rol spelen in een informatieketen (mensen, processen en techniek). Onderdeel hiervan was een investering om te voldoen aan de eisen van informatiebeveiliging (Cyber Security).

Diergezondheidsfonds

F DIERGEZONDHEIDSFONDS: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	10,9
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Productschappen	19,0
Diversen	2,9
	<hr/>
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	21,9
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	32,8
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	32,8

F DIERGEZONDHEIDSFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	10,9
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Productschappen	10,4
Diversen	11,5
	<hr/>
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	21,9
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	32,8
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	32,8

Productschappen

Als gevolg van het opheffen van de productschappen per 1 januari 2015 zijn extra ontvangsten gerealiseerd. Zo is van het productschap Pluimvee en Eieren een reserve ontvangen als voorschot op de huidige HPAI uitbraak van 6,0 mln. en is van het Productschap een voorschot op 2015 ontvangen van 3,3 mln. Er zijn geen uitgaven voor deze extra ontvangsten, waardoor deze meegenomen worden naar 2015.

Accres Gemeentefonds

ACCRES GEMEENTEFONDS: UITGAVEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Accres tranche 2013	118,9
Accres tranche 2014	- 234,8
	- 115,9
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Accres tranche 2013	- 118,9
Accres tranche 2014	234,8
	115,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

ACCRES GEMEENTEFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

Het accres kent jaarlijks 2 bijstellingsmomenten, Voorjaarsnota en Miljoenennota, en 1 vaststellingsmoment, bij het FJR. Het definitieve accrespercentage over 2013 is op basis van de stand van het FJR 2013 vastgesteld op - 0,33 procent. Dit betreft een opwaartse aanpassing van het accrespercentage t.o.v. het laatste bijstelmoment van het accres 2013. Op basis van het vastgestelde accrespercentage heeft verrekening plaatsgevonden met het GF/PF over het jaar 2013 in 2014. De bijstelling van het accresraming o.b.v. de normeringssystematiek voor het jaar 2014 is overgeboekt naar de begroting van het GF. Het accres voor het jaar 2014 is definitief vastgesteld 2,02 procent. Afrekening hiervan vindt plaats in 2015.

Accres Provinciefonds

ACCRES PROVINCIEFONDS: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 7,3
	- 7,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	7,3
	7,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

ACCRES PROVINCIEFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

Het accres kent jaarlijks 2 bijstellingsmomenten, Voorjaarsnota en Miljoenennota, en 1 vaststellingsmoment, bij het FJR. Het definitieve accrespercentage over 2013 is op basis van de stand van het FJR 2013 vastgesteld op - 0,33 procent. Dit betreft een opwaartse aanpassing van het accrespercentage t.o.v. het laatste bijstellingsmoment van het accres 2013. Op basis van het vastgestelde accrespercentage heeft verrekening plaatsgevonden met het PF over het jaar 2013 in 2014. De bijstelling van het accresraming o.b.v. de normeringssystematiek voor het jaar 2014 is overgeboekt naar de begroting van het PF. Het accres voor het jaar 2014 is definitief vastgesteld 2,02 procent. Afrekening hiervan vindt plaats in 2015.

BES-fonds

H BES-FONDS: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	32,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	6,0
	6,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	6,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	38,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	38,7

H BES-FONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

Diversen

Dit betreft onder meer een eenmalige bijdrage van lenM van 3,8 mln. ter verbetering van de kwaliteit van het drinkwater op Bonaire, Saba en Sint Eustatius en compensatie voor de wisselkoers.

Deltafonds

J DELTAFONDS: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	1.230,8
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Saldo 2014 art. 1	- 17,2
Diversen	- 6,0
	<hr/>
	- 23,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Saldo 2013	16,1
Saldo 2014 art. 1	36,0
Saldo 2014 art. 4	15,0
Saldo 2014 art. 5	23,3
Diversen	- 7,8
	<hr/>
	82,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 22,9
	<hr/>
	- 22,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	36,5
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	1.267,4
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	1.267,4

J DELTAFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	1.230,8
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 4,3
	<hr/>
	- 4,3
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Saldo 2014 art. 1	18,7
Diversen	5,1
	<hr/>
	23,8
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 22,9
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	2,1
	<hr/>
	- 20,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 1,4
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	1.229,4
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	1.229,4

Saldo 2014 art. 1 (mee- en tegenvallers)

Dit is het saldo van een verschillende mutaties op artikel 1 Investeren in waterveiligheid. Er was sprake van lagere uitgaven (– 14 mln.) bij onder andere de Markermeerdijk, Delflandse kust en Scheveningen en bij een aantal kleine projecten. Ook werd het budget voor de ambitie Afsluitdijk in 2014 niet volledig uitgeput vanwege het ontbreken van voldoende geconcretiseerde aanvragen vanuit de regio. Deze middelen schuiven door naar 2015.

Diversen (mee- en tegenvallers)

Voor het programma Innovatie KRW, die wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), dient nog een slotbetaling van 5 mln. plaats te vinden na afronding van het programma. De eindvaststelling en slotbetaling door lenM heeft nog niet kunnen plaatsvinden als gevolg van vertraging in de onderliggende projecten. Deze middelen schuiven door naar 2015.

Saldo 2013

Het voordelig saldo van het Deltafonds over 2013 (uitgaven 16,1 mln.- ontvangsten 14: 2,1 mln.) werd bij Voorjaarsnota aan het Deltafonds toegevoegd.

Saldo 2014 art. 1 (Beleidsmatige mutaties)

Dit betreft het saldo van mutaties op artikel 1 Investeren in waterveiligheid (36 mln.) en bestond uit onder andere uit de volgende mutaties: Er was sprake van hogere uitgaven dan voorzien. Hiervan wordt 79 mln. door projecten op het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en 68 mln. door Ruimte voor de Rivier veroorzaakt. Bij de Maaswerken was er een onderuitputting van 16 mln. Daarnaast was er sprake van lagere uitgaven (– 81 mln.) voor het realisatieprogramma waterveiligheid en 8 mln. op de verkenning- en planstudies. Deze uitgaven zullen na 2014 worden gerealiseerd. Ook was er sprake van vertraging bij de maatregelen in het kader van rivierverruiming (– 11 mln.).

Saldo 2014 art. 4

Het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem (TBES) project Marker Wadden is een initiatief van Natuurmonumenten (NM) om in het Markermeer langs de Houtribdijk nabij Lelystad een moerasediland aan te leggen. De voorbereidingen voor de uitvoering van de eerste fase Marker Wadden zijn gestart met een budget van 50 mln. lenM en EZ droegen ieder 15 mln. bij (totaal 30 mln.). De Rijksbijdrage van 15 mln. die in de jaren 2015 en 2016 begroot was werd in 2014 gerealiseerd.

Saldo 2014 art. 5

De minregel op de investeringsruimte (– 23 mln.), gemeld bij de begroting 2015 (door het niet volledig uitkeren van de prijsbijstelling) wordt opgeheven. Dit zal in 2015 in mindering worden gebracht op het Deltafonds.

Diversen (technische mutaties)

Dit betreft het saldo van verschillende technische mutaties. De grootse daarvan was de «Nota ruimte project IJsselsprong» (– 18 mln.). In het kader van het decentralisatiebeleid werd het budget voor het Nota Ruimte project IJsselsprong vanuit het Deltafonds gedecentraliseerd naar het Provinciefonds. Dit betrof een desaldering van zowel de uitgaven als ontvangsten.

Saldo 2014 art. 1 (ontvangsten)

Voor het project Ruimte voor de Rivier kwamen versneld inkomsten binnen doordat vastgoed eerder dan gepland kon worden verkocht.

Technische mutaties – Diversen

Dit betreft het saldo van verschillende technische mutaties. De grootste daarvan was de «Nota ruimte project IJsselsprong».

Prijsbijstelling

PRIJSBIJSTELLING: UITGAVEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	688,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Nominale ontwikkeling	- 123,5
Sociale zekerheid	
Diversen	- 12,1
Zorg	
Diversen	- 8,4
	- 144,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Korting prijsbijstelling 2014	- 477,0
	- 477,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Uitkeren tranche 2014	- 77,5
Diversen	18,9
Sociale zekerheid	
Diversen	- 7,2
Zorg	
Diversen	- 1,1
Niet tot een ijklijn behorend	
Overboeking h84	79,0
Uitkeren tranche 2014	- 79,1
Diversen	- 0,7
	- 67,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 688,6
	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

PRIJSBIJSTELLING: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

Nominale ontwikkeling (mee- en tegenvallers, alle kaders)

De prijsbijstelling wordt berekend door de grondslag (de prijsgevoelige gedeelten van de departementale begrotingen) te vermenigvuldigen met de betreffende prijsontwikkeling. De prijsontwikkeling wordt geactualiseerd op basis van de ramingen van het Centraal Planbureau; dit is de nominale ontwikkeling. De prijsbijstelling tranche 2014 is neerwaarts bijgesteld als gevolg van de lagere prijsontwikkeling.

Korting prijsbijstelling 2014

In de Begrotingsafspraken 2014 is een deel van de prijsbijstelling tranche 2014 ingehouden.

Overboeking H84

De indexatie van studiefinanciering en WTOS wordt voortaan geraamd op H80: Prijsbijstelling. De middelen van H84: Wet indexering studiefinanciering zijn daarom overgeheveld naar H80: Prijsbijstelling.

Uitkeren tranche 2014

De resterende prijsbijstelling tranche 2014 is uitgekeerd aan de departementen.

Arbeidsvoorwaarden

ARBEIDSVOORWAARDEN: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	446,0
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Nominale ontwikkeling	- 290,9
Diversen	0,0
Sociale zekerheid	
Nominale ontwikkeling	- 31,0
Diversen	0,0
Zorg	
Diversen	- 0,5
	<hr/>
	- 322,4
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Loonbijstelling tranche 2014	- 106,2
Sociale zekerheid	
Diversen	- 16,5
Zorg	
Diversen	- 0,8
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	- 0,1
	<hr/>
	- 123,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 446,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

ARBEIDSVOORWAARDEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

Nominale ontwikkeling

Als gevolg van nieuwe inzichten op basis van ramingen van het Centraal Planbureau in de ontwikkeling van de lonen en de sociale werkgeverslasten is de uitgavenraming voor de loonbijstelling neerwaarts bijgesteld.

Loonbijstelling tranche 2014

De loonbijstelling tranche 2014 is overgeboekt naar de departementale begrotingen.

Koppeling Uitkeringen

KOPPELING UITKERINGEN: UITGAVEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	102,5
Mee- en tegenvallers	
Sociale zekerheid	
Diversen	4,6
	<hr/>
	4,6
Beleidsmatige mutaties	
Sociale zekerheid	
Nominale ontwikkeling	- 84,0
	<hr/>
	- 84,0
Technische mutaties	
Sociale zekerheid	
Diversen	- 23,2
	<hr/>
	- 23,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 102,5
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

KOPPELING UITKERINGEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

Nominale ontwikkeling

Dit is een overboeking naar de begroting van SZW om de begrotingsgefinancierde uitkeringen op prijspeil 2014 te brengen.

Aanvullende Post Algemeen

ALGEMEEN: UITGAVEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	378,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Defensie	50,0
Invulling in=uit-taakstelling	768,2
Ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 692,7
Reservering augustus	600,0
Diversen	- 3,0
Sociale zekerheid	
Invulling in=uit-taakstelling	46,6
Ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 46,6
	722,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Inzet reservering augustus	- 600,0
Uitkering intensivering kwaliteit onderwijs	- 204,0
Uitkering middelen defensie	- 50,0
Uitkering middelen nationale politie	- 30,8
Uitkering middelen vastgoed dji	- 159,0
Diversen	- 10,5
Sociale zekerheid	
Diversen	- 1,0
Zorg	
Uitkeren e57 maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken	- 45,4
Diversen	0,3
	- 1100,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	- 378,0
	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

ALGEMEEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	0,0
	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	0,0
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	0,0

Defensie & Uitkering middelen defensie

De intensivering «Defensie» uit de Begrotingsafspraken 2014 is toegevoegd aan de Aanvullende Post. De middelen zijn bij Voorjaarsnota 2014 overgemaakt naar de begroting van Defensie.

Invulling in=uit-taakstelling & Ramingstechnische veronderstelling in=uit (Rijksbegroting in enge zin & Sociale zekerheid)

Bij Voorjaarsnota is de eindejaarsmarge uitgekeerd aan de departementale begrotingen. Als tegenhanger hiervan is de ramingstechnische veronderstelling in=uit op de Aanvullende Post verwerkt (in=uit-taakstelling). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de onderuitputting die zich in 2013 heeft voortgedaan ook in 2014 zal optreden. De eindejaarsmarge voor de HGIS-middelen en de daarmee corresponderende in=uit-taakstelling is over drie jaren verspreid. Voor 2014 resteerde ook nog een in=uit-taakstelling van 75,5 mln. door de HGIS eindejaarsmarge 2012. De in=uit-taakstelling op kader RBG-eng en SZA is volledig ingevuld.

Reservering augustus & Inzet reservering augustus

De reservering augustus is tijdens de augustusbesluitvorming ingezet. De middelen voor het Toekomstfonds zijn naar de begroting van EZ overgeheveld.

Uitkering intensivering kwaliteit onderwijs

Dit betreft de overheveling van middelen voortvloeiend uit het Nationaal Onderwijs Akkoord (TK 33 750 VIII 4).

Uitkering middelen nationale politie

De vorming van de Nationale Politie gaat gepaard met een personele reorganisatie, waar alle medewerkers van de voormalige 25 regionale korpsen, het KLPD en de VtSPN bij betrokken zijn. In het Regeerakkoord van het kabinet Rutte I is voor de kosten van deze reorganisatie voor de jaren 2013 tot en met 2016 in totaal een bedrag van 130 mln. gereserveerd op de Aanvullende Post. Van dit bedrag is voor het jaar 2014 30 mln. overgeheveld naar de begroting van VenJ ter dekking van de in 2014 verwachte uitgaven. Het restant is bij Voorjaarsnota aan de begroting van VenJ toegevoegd.

Uitkering middelen vastgoed DJI

De uitvoering van het Masterplan DJI (TK 2012–2013, 24 587, nr. 535) heeft tot gevolg dat een aanzienlijk aantal justitiële inrichtingen wordt gesloten. Dit brengt onder andere frictiekosten ten aanzien van het vastgoed met zich mee. Voor het inpassen van de frictiekosten huisvesting Masterplan DJI is vorig jaar een kasschuif toegepast. De in 2014 benodigde middelen zijn bij Voorjaarsnota via de Aanvullende Post aan de begroting van VenJ beschikbaar gesteld.

Uitkeren e57 maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken

De middelen voor regeerakkoordmaatregel E57 (Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten) zijn overgeheveld naar het gemeentefonds.

Homogene Groep Internationale Samenwerking

HOMOGENE GROEP INTERNATIONALE SAMENWERKING: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014	4.517,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Apparaat	- 67,8
Crisisbeheersingsoperaties	- 27,1
Overig armoedebeleid	102,2
Diversen	- 47,0
	<hr/>
	- 39,7
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Apparaat	- 16,9
Asielzoekers	- 88,4
Asielzoekers – extra middelen 2014	375,0
Asielzoekers – extra middelen 2014 t.b.v. venj	- 375,0
Asielzoekers – kasschuif	38,4
Asielzoekers – kasschuif venj	50,0
Biv 2014 t.b.v. bz	- 41,4
Biv 2014 t.b.v. defensie	- 303,6
Bnp aanpassing oda	- 15,1
Dggf	- 20,0
Eindejaarsmarge hgis	124,5
Hgis besluitvorming biv	269,8
Kasschuif dggf	50,0
Korting hgis non-oda	- 27,4
Natuurlijke hulpbronnen & klimaat	- 23,3
Noodhulpfonds	100,0
Ophoging bz begroting vanuit biv	41,4
Ophoging minusma helikopters en containers 2014 vanuit biv	33,8
Overig armoedebeleid	78,4
Private sector en investeringsklimaat	- 25,0
Rechtstaatontwikkeling, wederopbouw en vrede	20,0
Veiligheid en stabiliteit	- 15,0
Veiligheid, stabiliteit en rechtsorde	- 42,2
Diversen	- 41,5
	<hr/>
	146,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	11,2
	<hr/>
	11,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	117,8
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	4.635,2

**HOMOGENE GROEP INTERNATIONALE SAMENWERKING:
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN**

	2014
Stand Miljoenennota 2014	144,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	41,2
	41,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	21,7
	21,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	11,2
	11,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	74,1
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	218,5

De Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS)

De HGIS is een budgettaire constructie waarin de uitgaven aan internationale samenwerking van verschillende departementen worden gebundeld. Het uitgavenniveau van de HGIS wordt aangepast aan macro-economische ontwikkelingen. Het merendeel van de HGIS-uitgaven wordt verantwoord via de begrotingen van BZ en BHOS.

Apparaat

De apparaatuitgaven van BZ tonen een per saldo meevaller. De belangrijkste mutaties betreffen de daling van het aantal uitgezonden medewerkers en lagere ICT- en huisvestingsuitgaven.

Crisisbeheersingsoperaties

De onderuitputting wordt grotendeels verklaard omdat de trainingsmissie in Irak in 2014 niet is gestart. Daarnaast is er bij een aantal missies (Afghanistan, Mali en anti-piraterij) sprake van overlopende verplichtingen.

Overig armoedebeleid

Vanaf het artikel overig armoedebeleid is de BNP-korting op de ODA doorverdeeld naar overige beleidsartikelen. Aanvullend is de overschrijding op het artikel gedekt met onderuitputting op overige ODA-posten.

Diversen (Mee- en tegenvallers; uitgaven)

Deze post bevat verschillende mutaties, waaronder lager dan geraamde uitgaven voor de missie in Mali.

Asielzoekers

Door hogere asielinstroom in 2014 komen de uitgaven aan de eerstejaars asielopvang hoger uit. De kosten voor de opvang van eerstejaars asielzoekers uit ontwikkelingslanden mogen worden toegerekend aan ODA (Official Development Assistance).

Asielzoekers – extra middelen 2014

De instroom van asielzoekers uit ontwikkelingslanden is in 2014 opgelopen. Om de kosten die gepaard gaan met de hoge toestroom tegemoet te komen, is 375 mln. extra beschikbaar gesteld voor de opvang van eerstejaars asielzoekers.

Asielzoekers – extra middelen 2014 t.b.v. VenJ

De extra middelen voor de opvang van eerstejaars asielzoekers zijn overgeheveld naar de begroting van VenJ.

Asielzoekers – kasschuif

Om de stijgende kosten voor de opvang van eerstejaars asielzoekers te kunnen inpassen in 2014, zoals hierboven is beschreven, is een kasschuif toegepast op de begroting van BHOS.

Asielzoekers – kasschuif VenJ

VenJ heeft eenmalig met budget geschoven om het ODA-budget 2014 te ontlasten.

BIV 2014 t.b.v. BZ

Het betreft de overheveling van middelen uit het Budget Internationale Veiligheid (BIV) naar de BZ begroting voor activiteiten op het gebied van hervormingen in de veiligheidssector, vredesopbouw, training en capaciteitsopbouw.

BIV 2014 t.b.v. Defensie

Het betreft de overheveling van middelen uit het BIV naar de Defensie begroting voor o.a. crisisbeheersingsoperaties, beveiliging van civielen in fragiele staten (BSB), training en capaciteitsopbouw, internationale criminaliteitsbestrijding en enablers. Deze mutatie is inclusief de ophoging van het budget met 33,8 mln. voor de missie in Mali, MINUSMA (inzet helikopters en huisvesting in beschermende containers).

BNP-aanpassing ODA

Het ODA budget is in 2014 bijgesteld als gevolg van de meest recente ramingen van de ontwikkeling van het BNP van het Centraal Planbureau.

DGGF

Het Dutch Good Growth Fund (DGGF) heeft als doel investeringen in ontwikkelingslanden te faciliteren. Tussen de jaren 2014–2017 is 700 mln. beschikbaar om het fonds te voeden, waarna het DGGF moet revolveren. Vanwege de opstartfase is een deel van de middelen uit 2014 niet volledig uitgeput; dit budget wordt meegenomen naar volgende jaren.

Eindejaarsmarge HGIS

Bij Voorjaarsnota is de eindejaarsmarge 2013 aan de HGIS toegevoegd.

HGIS besluitvorming BIV

Het betreft de overheveling van middelen uit het BIV naar de Defensie begroting voor o.a. crisisbeheersingsoperaties, beveiliging van civielen in fragiele staten (BSB), training en capaciteitsopbouw, internationale criminaliteitsbestrijding en enablers. Deze mutatie is exclusief de ophoging van het budget voor de missie in Mali, MINUSMA, met 33,8 mln., zie daarvoor ook de mutatie «BIV 2014 t.b.v. Defensie».

Kasschuif DGGF

Om de druk op het ODA budget te ontlasten is een kasschuif toegepast van 100 mln. uit 2016 naar de jaren 2014 en 2015.

Korting HGIS non-ODA

Het HGIS non-ODA budget is met 50,2 mln. gekort ter dekking van rijksbrede problematiek.

Veiligheid en stabiliteit

Het HGIS non-ODA budget toont een meevaller op het terrein van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde doordat de Nederlandse contributie aan crisisbeheersingsoperaties van de Verenigde Naties in 2014 is afgenomen. Deze uitgaven vinden plaats na afroep door de VN. Dit budget wordt met de eindejaarsmarge meegenomen naar volgende jaren.

Natuurlijke hulpbronnen en klimaat

Vanwege de BNP korting op het ODA budget zijn de uitgaven aan natuurlijke hulpbronnen en klimaat verlaagd.

Noodhulpfonds

Deze kabinetsperiode is 570 mln. beschikbaar gesteld voor uitgaven aan noodhulp en opvang in de regio. Dit budget is gedurende de kabinetsperiode in de jaren 2014–2017 flexibel inzetbaar. Budget dat in 2014 niet is uitgegeven, wordt meegenomen naar latere jaren.

Ophoging BZ begroting vanuit BIV

Het betreft de overheveling van middelen uit het BIV naar de begroting van BZ voor activiteiten op het gebied van hervormingen in de veiligheidssector, vredesopbouw, training en capaciteitsopbouw.

Ophoging MINUSMA t.b.v. helikopters en containers 2014 vanuit BIV

Het budget voor MINUSMA, gefinancierd uit het BIV, is opgehoogd voor de kosten van het inzetten van helikopters en huisvesting in beschermende containers. Deze mutatie betreft de ophoging van de Defensie begroting vanuit het BIV voor deze additionele kosten.

Private sector en investeringsklimaat

In 2014 is het budget verlaagd met 5 mln. als gevolg van een herschikking tussen de begroting van BHOS en BZ (amendement-Voordewind). Het bedrag komt ten goede aan het budget voor bescherming en bevordering van mensenrechten ten behoeve van bestrijding van kinderarbeid. Tot slot is het budget meerjarig verlaagd als gevolg van de BNP korting op het ODA budget.

Rechtstaatontwikkeling, wederopbouw en vrede

De opwaartse bijstelling van dit budget in 2014 is met name het gevolg van een overboeking van de BZ begroting (vanuit het Stabiliteitsfonds) naar de BHOS-begroting.

Veiligheid, stabiliteit en rechtsorde

In 2014 is het budget voor veiligheid, stabiliteit en rechtsorde op de begroting van BZ met name verlaagd vanwege een overboeking naar de BHOS-begroting vanuit het Stabiliteitsfonds.

Diversen (Beleidsmatige mutaties; uitgaven)

Deze post bevat verschillende mutaties, waaronder meevallers op de HGIS-middelen van VenJ (ca. 6 mln.) en Defensie (ca. 10 mln.).

Diversen (Mee- en tegenvaller niet-belastingontvangsten)

Deze post bevat verschillende mutaties, waarvan de belangrijkste de toename van diverse ontvangsten van ontwikkelingssamenwerkingsprojecten. Op verschillende afgeronde projecten is meer restitutie ontvangen dan eerder voorzien.

Diversen (Beleidsmatige mutaties; niet-belastingontvangsten)

Deze post bevat verschillende mutaties, waarvan de belangrijkste zich voordoet op het apparaatartikel van BZ. In 2014 zijn enkele panden in het buitenland verkocht; deze onroerend goed ontvangsten worden door BZ gereserveerd om jaarlijks de geplande huisvestingsinvesteringen in het buitenland te financieren. Daarbij zijn de sleutelwoorden: soberder, functioneler en mogelijke samenwerking met andere landen door middel van co-locaties. Op deze wijze is BZ in staat om een deel van de taakstelling te realiseren.

Consolidatie

CONSOLIDATIE: UITGAVEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	- 7.452,3
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Consolidatie	542,1
	<hr/>
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	542,1
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	- 6.910,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	- 6.910,2

CONSOLIDATIE: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2014
Stand Miljoenennota 2014 (excl. IS)	- 7.452,3
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Consolidatie	542,1
	<hr/>
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2014	542,1
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014 (subtotaal)	- 6.910,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Financieel Jaarverslag van het Rijk 2014	- 6.910,2

De post Consolidatie wordt gebruikt voor het corrigeren van de Rijksbegroting voor dubbelstellingen die ontstaan door het bruto-boeken van bijdragen. Het bruto-boeken houdt in dat zowel het departement dat bijdraagt, als het departement dat ontvangt de uitgaven op zijn begroting opneemt. Het ontvangende departement raamt daarnaast de te ontvangen bijdragen ook aan de ontvangstenkant van de begroting. Hierdoor wordt het rekenkundig niveau van de totale rijksuitgaven en de rijksontvangsten hoger dan het feitelijk niveau. Op de post Consolidatie wordt hiervoor gecorrigeerd. De hoogte van de post wordt in belangrijke mate bepaald door de bijdragen van de begroting van IenM aan het Infrastructuurfonds.